

AZ EST

Előfizetési árak:
Egy hónapra ... 40.000 K
Három hónapra ... 120.000 K
Külföldön
a fenti árak kétszerese
Egyes szám ára 2000 K
Keddi szám ára 3000 K
Ausztriában egyes szám 25
garas, a keddi szám 50 garas.

Politikai napilap

FŐSZERKESZTŐ: MIKLÓS ANDOR

Szerkesztőség:
VII. kerület Rákóczi út 54.
Kiadóhivatal:
VII., Erzsébet körút 13-20. sz.
Főkiadóhivatalok:
IV., Óceci uca 12.,
V., Vilmos császár út 14. sz.
VII., Rákóczi út 54.
Szerkesztőség Bécsben:
I., Kohlmarkt 7.

Bethlen miniszterelnök szenvédélyes beszédben felelt ma a tegnapi leleplezésekre

Felolvasta Pallavicini tanuvallomását, Töreký és Sztrache nyilatkozatait

Részletesen beszélt a titkos társaságokról, amelyeknek életében ő maga, amióta miniszterelnök, nem vesz részt

— Az Est tudósítójától —

A frank-ügy újra előkészített a titkok homályából, mint egy szörnyű, fantasztikus hiüü, hydra vagy sárkány, a mesebeli mocsarokból. Csakhogy sajnos, ez a mi gyűlöletes sárkányunk nem a mesék birodalmából való, hanem nagyon is élő valóság, amely undort keltve hömpölyög és csavarodik végig újra meg újra közéletünk színterén, sarat és piszkot fröcsentve szét mindenkiere, megfojtással fenyegetve mindent.

Hát ennek a szegény országnak éppen elég volt már ebből a szörnyetegből. Magyarország, ha csonkán, ha megtiportan is, nem lehet sárkányok züllött oduja, ostoba és gonosz titkok barlangja. Szabad és tiszta föld ez, népének lelke egyenes és napfényt áhító, mint az Alföld áldott rónája. Aki ezt az országot és népét igazán szereti, csak egyet kívánhat, azt, hogy pusztuljon innen a sötétség és annak minden odu-lakó szörnyetegei, itt minden igaz akaratra fel kell fegyverkeznie végre a sárkányok kiirtására!

A frank-üggyel szemben mindenkinek csak egy egészséges érzése lehet: az undor! De bármennyire undorodjunk is ettől a nyálkás és bűzös szörnyeteg-től, végeznünk kell vele! Erélyesen és véglegesen végeznünk kell vele, mert újra és újra elő-

készül, rüt pikkelyeit hozzádörgöli mindenkire, éhes toroka új meg új áldozatokat akar befalni. Végezni kell ezzel a szörnyel csakúgy, mint ahogy be kell tömni a titkos odukat mind, ahonnan a hasonló rémségek előhőmpölygetik nemzetfojtogató testüket.

Ha azoknak, akikre ráfröcsent a gyanú sara, csakugyan közük volt, vagy van a frank-ügyhöz, hagyják el azokat a helyeket, amelyeken csak akadályai lehetnek a nagy megtisztulásnak, amelyet most a magyar közvélemény áhít. Hogyha pedig igazán nem volt részük

benne, akkor álljanak keményen a sarkukra, rántsák ki a fényes, tiszta kardot, amelynek egy kemény csapására le hull a sárkány feje és tiporják el a titkos odukat, az átkozott sárkánybarlangokat is mind. Egyetlen erélyes és határozott cselekedet szebben beszél százezer pro- és kontra-nyilatkozatnál, szónoklatnál, bizonyítéknál és ellenbizonyítéknál.

Egyelőre ismét a szigorú szónoklatoknál tartunk. Pallavicini tegnapi nagy beszédére ma a miniszterelnök nagy replikája vág vissza.

A nemzetgyűlés mai ülése

A nemzetgyűlés mai ülését délelőtt fél tizenegy órakor nyitotta meg

Zsitvay Tibor elnök. Az elnöki előterjesztés után jelentő, hogy a miniszterelnök kíván felszólalni. (Halljuk, halljuk! a jobboldalon.)

Gróf Bethlen István miniszterelnök: A tegnapi ülésen Pallavicini György őgróf azokat a vádakokat, amelyek genfi utam előtt elhangzottak, megismételte, sőt bizonyos formában konkretizálva, azokat ki is egészítette.

Mindenekelőtt az újabb vádakra akarok reflektálni.

Pallavicini belekeverte a titkos társaságok ügyét a frankügybe és összekapcsolta a régi vádakkal, a belügyminiszter szerepével s több-

bek között azt kérdezte, hogyan volt lehetséges, hogy Nádosyt bíztuk meg a frankügy kinyomozásával, holott tudva volt, hogy Nádosy a szokolhamisításban is bizonyos szerepet játszott. Elsősorban is tény az, hogy

nem is Nádosyt bíztuk meg a vizsgálattal és abban a perben, amikor köztudomásúvá lett, hogy Nádosy vádolva van, a belügyminiszter szabadságolta.

Tehát maga az a tény, amire Pallavicini vádját alapítja, nem felel meg a valóságnak. De nem felel meg a valóságnak a praesumptio sem.

Hogy Nádosy játszott-e szerepet a szokolhamisításban vagy sem, az még ma sincs bizonyítva.

Ez a vád csak a legutóbbi időben hangzott el, amikor a parlamenti bizottságban Friedrich Istvánt kihallgatták. En és, úgy tudom, a belügyminiszter úr is, akkor értesültünk erről. Nem felel meg a tényeknek az sem, hogy Nádosy ellen a cseh kormány részéről érkezett volna vád.

Hogy Nádosyt a csehek valamivel vádolják, az csak Benes úr beszédéből derült ki, amelyet a cseh parlamentben tartott a frankügy kipattanása után.

Pallavicini vádjait a Pester Lloyd is, tehát egy komoly sajtóorgánium is, a magáévá tette, anélkül, hogy a tények valóságáról előbb tájékozást szerzett volna.

Az a vád is komolytalan, amelyet a lap szintén a magáévá tett, hogy Nádosyt felhasználták volna a nyomozásban, amikor már tudtuk bűnösségét. Köztudomású, hogy

Nádosy eleinte a tagadás álláspontjára helyezkedett és kijelentette, hogy jóhiszeműen járt el. Eppen a belügyminiszter úr érdeme, hogy kiderítette Nádosy valódi szerepét.

Az a vád tehát, hogy a belügyminiszter úr kötelességmulasztást követett volna el, egyáltalában nem felel meg a valóságnak.

— Le kell számolni azzal a váddal, miért nem indítottunk sajtóperet? Így ez a kérdés el fog lapolodni és soha sem fog kiderülni, kinek van igaza. De ez a kérdés — hangsúlyozza a miniszterelnök — ki fog derülni és ki kell, hogy derüljön még pedig a főtárgyalás rendjén, mert

abszolút nem irreveláns a vádlottak szempontjából és

azok szempontjából, akik a fogházban ülnek, hogy a kormány tudott-e a dologról, mit tudott, a kormány résztvevett-e

a bűncselekményben, vagy pedig fedte a bűncselekményt. (Viharos helyeslés és taps a kormánypárton.)

Akiket a kormány fedezett és akiket nem fedezett

Egészen más büntetés méretek azokra, akik csak részesek, de akiket a kormány fedezett és egészen más azokra, akik saját iniciatívájukból cselekedtek.

Ne higgye Pallavicini azt, hogy ez a kérdés a főtárgyalás rendjén mellékvágányon fog maradni. Igenis, ez kardinalis kérdés lesz, amelynek tisztázása érdekében éppen a kormánynak kell mindent megtennie. (Élénk éljenzés és taps a kormánypárton.)

Rothenstein Mór: De nem teszi meg!

Erdélyi Aladár. Barabás Samu

és más egységspárti képviselők izgatottan kiáltják:

— Várja meg türelemmel!
Pikler Emil: Ki lesz a bírósági tárgyalás vezetője? (Nagy zaj az egységes párton.)

Erdélyi Aladár: Az egész világ fogja ellenőrizni a tárgyalást!
Petrovác Gyula (gúnyosan Pikler felé): A forradalmi törvényszék!

Bethlen István miniszterelnök:

Az a kívánság, hogy ez a kérdés ne a főtárgyaláson, hanem egy külön per rendjén, egy saját per rendjén tisztáztassék, nézetem szerint ennek a kérdésnek mellékvágányra terelése,

mert ez szoros összefüggésben áll a bűncselekmény anyagával és azokkal a büntetésekkel, amelyek ki fognak mérni. Mi ezt a kérdést nem fogjuk mellékvágányra terelni.

Rothenstein Mór: Mi sem!

Bethlen István miniszterelnök: Nem járulhatunk hozzá hogy kapcsolassék ama kérdések komplexumból amelyek a bűncselekmény eldöntésének fontos kritériumai lesznek. Pallavicininek azt a kijelentését hogy megnevezi tanuit, akik mellette fognak vallani, nagy örömmel üdvözlöm. Neki

módja lesz a főtárgyalás rendjén megnevezni tanuit, akik vallani fognak.

Klárk Ferenc: Nem rendelik el kihallgatásukat!

Bethlen István miniszterelnök: Én nem a magam tanúira, hanem az ő tanúira fogok hivatkozni, akiket a bíróságnál bejelentett, mint olyanokat, akik igazat adnak vádjainak, akik azonban részben már meg is cáfolták, részben valótlanak minősítették kijelentéseit.

célból szokott készítenek a kormány tudtával. Kiket értett kormány alatt, azt nem mondotta.

Sem a miniszterelnök, sem egyes miniszterek nevét nem említette. 1925 december közepén Répceszentgyörgyön voltam vadászatban, ahol Windischgrätz is jelen volt.

A herceg egy napon sürgönyt kapott ide,

hogy azonban annak a sürgönynek mi volt a tartalma, azt nem tudom. E sürgöny következtében azt a tervet, hogy Wienbe utazik, megváltoztatta és velem együtt Budapestre jött. Én azután elmentem birskomra és ott a lapokból értesültem a frankhamisítás kipattanásáról és arról, hogy Windischgrätz komornyikját, Kovács Gáspárt letartóztatták. Ekor én

rögtön arra gondoltam, hogy a frankhamisításban Windischgrätz is benne van, majd arra a következtetésre jutottam, hogy a frankhamisítási ügyben benne kell lenni a titkos társaságoknak is.

Berki Gyula (gúnyosan): Komoly államférfiúi nyilatkozat. Meskó Zoltán: Belső titkos komornyikok!

Pikler Emil: Ne zavarják a miniszterelnök urat! (Derűltég.)
Bethlen miniszterelnök: Pallavicini ezután a következőket mondotta vallomásaiban:

Bethlen, Rakovszky Iván, Szörtséy, Töreky Géza, Sztrache Gusztáv és Baross Gábor tagjai voltak a titkos társaságoknak.

Lehet, hogy ma is tagjai, de ezt nem tudom. A kommün után a titkos szervezetekbe én is beléptem.

A kormányzó úrtól felhatalmazást kaptam én és mások is, hogy a hazafias cél érdekében letett eskü a tiszti esküvel nem ellenkezik.

Budaörs után kilétem a szervezetből, mert összeütközésbe kerültem tiszti eskümmel.
Györki Imre: És önök akarják feloszlatni a titkos társaságokat!

Bethlen felolvassa Pallavicini frank-vallomását

Tisztelt nemzetgyűlés! Kénytelen vagyok a nemzetgyűlés idejét hosszabb időre igénybe venni, kénytelen vagyok Pallavicini

Gróf Bethlen István

bíróság előtt tett vallomását és tanúinak vallomását, akiket ő bejelentett, felolvasni.

Pikler Emil: Nemzeti Kaszinói tag nem hazudhat! (Nagy zaj az egységspárton.)

Podmaniczky Endre: Szerelmes bele!

Györki Imre: Mi az igazságba vagyunk szerelmesek és a közéleti tisztaságba!

Podmaniczky Endre: Pikler is örgróf akar lenni!

Rothenstein Mór: Bethlen is gróf! (Derűltég az egységspárton.)

Erdélyi Aladár: Bethlen gróf nélkül is ember!

A miniszterelnök ezután az 1912. évi IV. törvények 96. szakaszára hivatkozva megmagyarázza, hogy milyen alapon hozza nyilvánosságra Pallavicini tapuvallomását. Azokban az ügyekben, amelyek a királyi ügyészség előtt vannak, az ügyészség jogosult a közlésre való felhatalmazás megadására.

Saly Endre: A gazdájának csak megengedi.

— Kérem, — folytatja a miniszterelnök — én a törvényre hivatkozom.

Felolvasom teljes szövegében Pallavicini György örgrófnak a bíróság előtt április 9-én tett vallomását.

Ő ugyanis első ízben megtagadta a vallomástételt, majd április 9-én vallott és a következőket mondotta:

— Én a frankhamisítási ügyről Windischgrätz-cel sohasem beszéltem. Hogy a kormánynak, illetve a miniszterelnöknek abban része

volna, vagy hogy a hamisítás az ő tudtuk vagy beleegyezésük alapján történt volna, azt

közvetlen tapasztalatból nem tudom, én csak következtetések útján beszéltem.

Györki Imre: Nos! Mást nem mondott soha.

Prónay György báró: Most csokolják meg a gróf urat! (Zaj az egységspárton.)

Berki Gyula: Most tapsoljanak! Gróf Bethlen István miniszterelnök: Ezután a vallomás felsorolja azokat a személyeket, akikkel érintkezett az örgróf úr; akik neki egyet-mást elmondtak volna.

Hamis szokolitól a franksürgönyig

— Ugyanis még 1921-ben — folytatja a miniszterelnök Pallavicini vallomásának felolvasását — egy alkalommal beszéltem Windisch-

grätz Lajos herceggel, aki elmondta nekem, hogy

ő és Mészáros Gyula hazafias

A miniszterelnök válasza Pallavicininek

Bethlen miniszterelnök: Reflektálni kívánok Pallavicini felolvasott vallomásának mindenekelőtt az első részére. Ami azt illeti, hogy Mészáros Gyula és Windischgrätz herceg szokolhamisítása a kormány tudtával történt volna, kérem szépen, én erről semmit sem tudok.

Én nem tudtam és a kormány tagjai, legalább azok, akik itt vannak, soha semmit sem tudtak a szokolhamisításról.

Lendvai-Lehner István: És akik távol vannak?

Berki Gyula: A mai kormányra érte a miniszterelnök úr, hogy nem tudott a szokolhamisításról.

Bethlen miniszterelnök: Pallavicini nem mondta meg, hogy a kormány alatt kiket értett. Precízzen nem jelölt meg semmit. Tudni kell, hogy

1921-ben két kormány volt.

Teleki volt az egyik kormányelnök, aki után következtem én. Azt sem tudom Pallavicini tegnapi beszédéből, hogy melyik kormányra értette a vádját. Hogy én, Bethlen István, tudtam a szokolhamisításról, ez mégiscsak erős dolog. Kijelentem, amit már több ízben kijelentettem és a parlamentti bizottság előtt is elmondtam, hogy

a szokolhamisításról akkor szerzetem tudomást, amikor Mészáros Gyula Bécsben már fogva volt és a dolog kipattant.

Pallavicini szerint egy kormány tudott a dologról. Hát kérem, ez nem lehet komoly embernek alap a támadásra. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Töreky jelentése

Bethlen miniszterelnök: Most ráterek Töreky Géza törvényeségi másodelnök személyének kérdésére. Ugy Töreky Géza, mint Sztrache Gusztáv főügyész, amikor Pallavicini deponícióját megtette, szükségesnek tartották felettes hatóságoknak jelentést tenni. Először

Töreky Géza jelentését olvassom fel.

(Halljuk, halljuk!) A jelentés a következőképpen szól:

— Nagyméltóságú Miniszter Ur! Tudomásomra jutott, hogy a pénahamisítás büntetvével vádolt herceg Windischgrätz Lajos és társai ellen folyó büntető eljárás során Pallavicini örgróf tanu olyan érteimű vallomást tett, mintha én is tagja volnék valamilyen titkos társaságnak vagy több titkos társaságnak is.

Kijelentem, hogy soha titkos társaságba be nem léptem, soha ilyennek tagja nem voltam. (Orjál zaj a Ház minden oldalán.)

Erdélyi Aladár: És a destrukció!

Prónay György: Ez politikai sakkjáték. (Zaj a baloldalon.)
Esztergályos János: Megjött az államtitkár úr hangja.

(Nagy felháborodás a kormánypárton.)
Bethlen miniszterelnök tovább olvassa Töreky jelentését, amely szerint titkos társaságban életében részt nem vett. 1919-ben, a kommün után lett tagja az egyesült keresztény nemzeti ligának, a KANSZ-nak és később a fumei ligának, de ezek egyike sem titkos társaság.

Ennek a három egyesületnek az életében sem vett részt soha sem személyileg, egyelőre egyesület életében játszott csak szerepet és ez az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület, amelynek igazgatósági tagja. (Nagy zaj a jobboldalon.)
Felkiáltások a jobboldalon: Pallavicini rágalmozott!

Horváth Zoltán: Itt két szemben álló állítás van, Pallavicinét és Törekyé. Sem az egyiknek, sem a másiknak nem lehetnek jobban.

Bethlen miniszterelnök: Két állítás áll egymással szemben? Kérem szépen, disztinгуálni kell. A közéletben, az állami élet esküt tett tisztviselőjének,

az esküt tett bírónak állítását

mindaddig valónak kell elfogadni, amíg állításának az ellenkezője be nem bizonyul.

(Zajos taps és helyeslés a kormánypárton, ellenmondások a baloldalon.)

Horváth Zoltán: Pallavicini György ögróf kaszinói tag, annak is hinni kell.

Gróf Hoyos Miksa: Most jó a kaszinó? (Nagy zaj a Ház minden oldalán.)

Horváth Zoltán: Önöknek mondok, a kaszinói tagoknak! A közbeszólások egyre tartanak, mire

Zsitvay elnök erélyesen meg rázza a csengőt és figyelmezteti a képviselőket, hogy a közbeszólásoktól tartózkodjanak.

mert különben a házszabályokat a legszigorúbban fogja alkalmazni, a közbeszólásokat a mentelmi bizott-

ság elé utasítja, esetleg kizárást is indítványoz.

A nagy zaj lecsillapultával Bethlen István gróf folytatja beszédjét.

— Ha nem így állna a dolog, akkor a zsebtolvaj azt mondhatná a rendőrről, hogy nem ő lopta ki valakinek a zsebéből a tárcáját, hanem a rendőr, és szabadon kellene a tolvajt bocsátani.

Felkiáltások a baloldalon: Ez a hasonlat nagyon süntít.

Bethlen miniszterelnök: Aki vádol, annak kötelessége bizonyítani. (Zajos helyeslés a jobboldalon.)

Felkiáltások a baloldalon: Pallavicini bizonyítani akar a bíróság előtt.

Bethlen miniszterelnök: A hatóságoknak, a hatósági személyeknek igazuk mindaddig, amíg állításának ellenkezője be nem bizonyul. (Úgy van, úgy van! a jobboldalon.)

saságok dolgára, mert hiszen a költségvetési vita során erre majd fog alkalom nyílani. Én most csak azt mondom, hogy

a titkos társaságok eredete a bolsevizmus idejére nyúlik vissza,

amikor a terror következtében a polgári társadalom csak titkosan szervezkedhetett. Akkor alakultak az első titkos társaságok, eltekintve a már korábban alakult szabadkőműves páholyoktól.

Természetesen a bolsevizmus után, amikor még labilis volt a közrend és nem lehetett előre látni, hogy a forradalmi kilengések nem fognak-e megisméltódní és elég erős lesz-e a közhatalom e törekvések ellen,

ebben az időben is alakultak

egyesületek, esetleg titkos társaságok.

A magyar polgári társadalom megszervezése fontos és szükséges dolog volt. (Zajos helyeslés a jobboldalon.) És kétségtelen, hogy a mai időkben is, amikor a forradalom visszfényre keletről még fellángol, egy erősen megszervezett polgári társadalomra igenis szükség van. (Zajos taps a jobboldalon.)

Horváth Zoltán: Ehez nem kell titkosság.

Bethlen István miniszterelnök: A polgárság megszervezésére

alakultak egyesületek, talán titkos társaságok is. Így alakult az Egyesült Keresztény Liga.

Ennek nyílt alapszabályai vannak és az alapszabályokat még Beniczky belügyministersége alatt hagyták jóvá.

Sztrache levele a titkos társaságokról

Gróf Bethlen István miniszterelnök: Most ismertetni óhajtom

Sztrache Gusztáv levelét,

amely így szól:

— A pénzhamisítással vádolt herceg Windischgrätz Lajos és társai elleni bűnügyben ögróf Pallavicini György vallomása révén tudomásomra jutott az a kijelentés, hogy tagja vagyok titkos társaságoknak vagy titkos társaságok valamelyikének, amelyek benne vannak a frankhamisítási ügyben. Ez a kijelentés engemet mint a vád képviselőjét, érdekeltnek és a vádlottakkal vagy azok egyrészt szemben elfoglaltnak tűntet fel. Kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy

én semmiféle titkos társaságnak tagja nem vagyok,

semmiféle tudományos egyesületnek, klubnak, sem társaskörnek, — a Jogászai és Bírói Egyesületét kivéve — tagja nem vagyok és 1920 novemberétől kezdve, amikor állásomat elfoglaltam, arra az álláspontra helyezkedtem, hogy

exponált állásomban teljes tárgyilagosságot csak úgy őrizhetem meg, ha az egyesületek vagy klubok révén jelentkező

minden társadalmi kapcsolatot megszüntetek.

Sikerült is az elmúlt öt és félszáz év alatt az elem került minden ügyben megőriznem teljes objektívítástomat. (Moszák a jobboldalon.)

— Így áll a vád — folytatja a miniszterelnök — arra a két férfira vonatkozóan, akik ebben az ügyben hatóságként szerepelnek. Nyilvánvaló, hogy miért született ez a vád. Szükségesnek mutatkozott, hogy a magyar közvélemény, főleg pedig bizonyos külföldi közvélemény előtt...

Felkiáltások a jobboldalon: Sauerwein úr!

Gróf Bethlen István miniszterelnök... amelyre a magyar politika egyes frakciójai különös súlyt fektetnek,

dizkreditálni a hatóságokat és kétségbevonni azok pártatlanságát, akik hivatottak ebben az ügyben ítéletet mondani.

(Zajos helyeslés a jobboldalon.) Ebben az ügyben nyugodtan bizom az ítéletet a nemzetgyűlésre és a magyar közvéleményre.

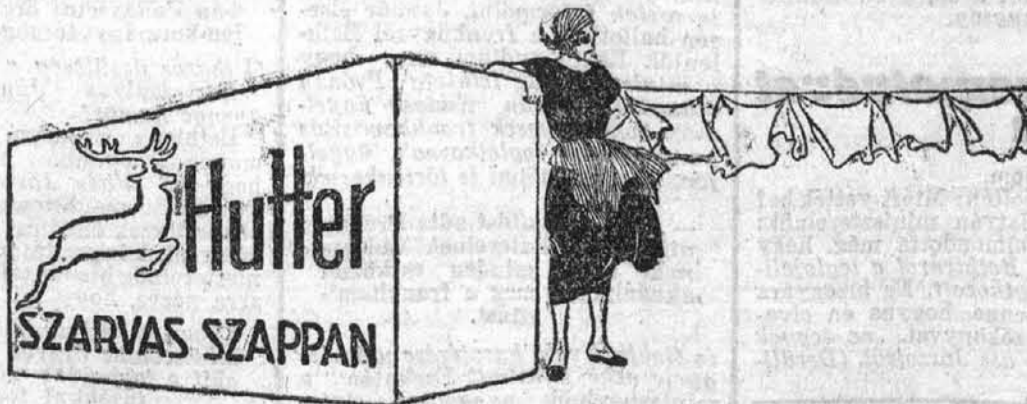
Zajos felkiáltások a baloldalon: A többség már meghozta az ítéletet!

— A nemzet már meghozta az ítéletet! — válaszolják a jobboldalon. Klárik Ferenc: A szolgabírák többsége!

Titkos társaságok a kommün után

Bethlen István miniszterelnök: Tisztelt nemzetgyűlés! A felhozott vádak között szerepel, hogy titkos társaságok csinálták a frankha-

misítást és ebben nekem is szerepem van, mert én is tagja vagyok a titkos társaságoknak. Nem térek ki most hosszasan a titkos tár-

Aztassunk „Asszonydicséret” mosóporral, utána mosunk „Szarvas” szappannal. Így kimélhetjük a fehérneműt, takaríthatunk munkát, így lesz a ruha igazán kifogástalanul tiszta.

HUTTER-MOSÁS

„Ennek az egyesületnek én is tagja voltam”

Ezekben

az alapszabályokban a fogadalom is benne van

és utalás van a fogadalomra az alapszabályok más paragrafusában is. Igenis,

ennek az egyesületnek én is tagja voltam, cseppet sem szégyenlem, nincsen mit titkolnom.

Gróf Széchenyi Viktor: Becsületes ember!

Bethlen István miniszterelnök: Ezért semmiféle szemrehányás senki részéről nem érhet.

Ha pedig megpróbálnak szemrehányást tenni, ez csak azt mutatja, hogy nem tűrik a keresztény polgári társadalom megszervezését.

(Viharos éljenzés és taps az egységspárton, zajos közbeszólások a szélső baloldalon.)

Esztergályos János: Micsoda demagógia! A kereszténységgel takarozik, ez önökre vall!

Horváth Zoltán: Holnap liberális lesz!

Esztergályos János: Mi köze ehhez a kereszténységnek?

Bethlen István miniszterelnök: A vezetőségnek bizalmas, vagy ha jobban tetszik,

titkos megbeszélésein igenis résztvettem, de csak 1921 áprilisáig, addig az időig, amíg miniszterelnök lettem. Azóta egyszer voltam ott és pedig azért, hogy bejelentsem állásomnak inkompatibilitását azzal, hogy egyáltalában egyesületekkel, tehát ezzel az egyesülettel is, együttműködjek

és gyűlésére eljárjak. A magyar miniszterelnöknek nem szabad felszólalnia lennie semmiféle társadalmi egyesületbe való tartozás által, semmiféle kapcsolatok által abban a tekintetben, hogy hivatalos teendőit csakis és kizárólag saját meggyőződése szerint teljesítse.

Azóta az egyesület ülésén részt nem vettem, minden összehívottatam velük megszakadt

és az sem igaz, amit Pallavicini állít, hogy akár ennek, akár más egyesületnek támogatását politikai célból kértem volna, vagy pedig az után futottam volna.

Ha a keresztény liga és a keresztény magyarság társadalmi egyesületei engem támogattak, ezért hálás vagyok

és ezt a magam részéről, mint a legnagyobb mértékben hálára méltó cselekményt, elfogadom.

Lendvai-Léhner István: A hitközségi elnök milyen keresztény egyesületben van benne?

Bethlen István miniszterelnök: Senkitől nem irányítottam magam, hogy miképpen teljesítsem kötelességem.

Semmiféle más egyesületnek a tagja nem vagyok.

Hogy most rátérjek arra, amit Pallavicini mondott, hogy ő is tagja volt és én is tagja vagyok — nem precizizozta vádjában — egy titkos társaságnak, ez azt mutatja, hogy ő azt a vádat akarja előtérbe állítani,

mint az a titkos társaság, amelynek én állítólag tagja vagyok, a frankhamisításban is benne van.

Ez hajánál fogva előráncigált vád.

Ha igaz, hogy abban az időben én tagja voltam, — amely időben, úgy látszik, Pallavicini is tagja volt — akkor miért nem mondja meg nyíltan és őszintén. Alljon ki a piacra.

F. Szabó Géza: Csak rágalmaz! Klárik Ferenc: Pallavicini mondja, hogy állítsák bíróság elé!

Bethlen István miniszterelnök: Ennek az ügynek semmi köze a frankhamisításhoz.

Azonban a mélyen tisztelt képviselő úr még a bíróság előtt sem képes magát visszatartani attól, hogy vallomásába politikát ne vigyen bele, célzatosan és tudatosan

azért, hogy a titkos társaságok ügyét a frankhamisítással vácsolja és a kormányt nehézseget okozzon.

Horváth Zoltán: Ön dobta a közvéleménybe a titkos társaságok ügyét.

Friedrich és Károlyi Pallavicini vallomásaiban

A miniszterelnök ezután

folytatja Pallavicini vallomásának felolvasását.

1926 januárjában — mondotta Pallavicini — beszéltem

Friedrich Istvánnal,

aki elmondotta nekem, hogy körülbelül 1922-ben Windischgrätz és Mészáros megmutatták nekünk a hamis szokolbankjegyeket és a frankklisét, de hogy milyeneket, azt nem mondotta.

Windischgrätz azt állította, hogy a kormány tudott az ügyről.

Avallomás szerint Friedrich-től megkérdeztek a francia megbízottak, mi volt az előzménye annak, hogy Windischgrätz és Mészáros felkeresték őt a szokol-ügyben. Friedrich azt a választ adta, hogy

ez a látogatás a választásokkal volt kapcsolatos, mert Windischgrätz és Mészáros fel akartak lépni ellenzéki programmal.

— Van-e a legkisebb valószínűsége is annak, hogy egy választás idején, amikor erős küzdelem következik, amikor erős legitimista áramlat volt, amikor Mészáros a legitimisták jelöltje volt...

Felkiáltások a jobboldalon:

Sigray kis mellékmondata

Ismereti ezután a miniszterelnök

Pallavicini vallomását a Sigrayval való beszélgetésével kapcsolatban.

Sigray azt mondotta, — szól Pallavicini vallomása — hogy Windischgrätz herceg azt mondotta volna neki, hogy

nem történhetik baj, mert a frankhamisítás a kormány tudtával történt. Emlegette Bethlen és Rakovszky Ivan nevét.

Itt megint úgy vagyunk, hogy a vád nincs meghatározva. Am Sigray mégis valamivel többet mond. Elmondja, hogy Szilveszter estjén családjával Windischgrätz herceg palotájába volt hivatalos. Már ekkor olvastam, — mondja Sigray — hogy a herceg komornyikja, Kovács Gáspár, le van tartóztatva.

Láttam, hogy az estélyen nincs ott. Kérdeztem a herceget, mi van, mire a herceg félrevont és azt mondotta, hogy Kovács Gáspár le van tartóztatva, mert ezerfrankosokat lopott. Elmondotta továbbá, hogy

irredenta célokból ezerfrankosokat hamisítottak, ezzel kapcsolatban már házkutatás is volt nála és ezidőszent is de-

Egy kis intrika Vass személyével kapcsolatban

— Következett

egy kis politikai intrika

— folytatta a miniszterelnök — Vass miniszter úrral kapcsolatban. Pallavicini vallomásában azt mondotta, hogy érintkezést kerestett Vass miniszter úrral, akivel beszélgetett s aki elmondotta neki, hogy csak 1926 január 1-én értesült, többszöri sürgetésre, a frank-ügyről, addig nem kapott felvilágosítást.

Azt is mondotta Pallavicini szerint Vass miniszter úr, hogy vannak titkos társaságok, de ezek működéséről nem tud semmit és ezek működését ő többször helytelenítette.

Hogy ez a politikai rész hogyan került bele bírói jegyzőkönyvbe,

Andrássy kastélyában lakott!

Bethlen miniszterelnök: ... amikor Mészáros Andrássy kastélyában lakott, hogy

akadjon kormány, amely Windischgrätz-cel és Mészárossal együtt akarjon ilyen időben és ilyen körülmények között szokolt hamisítani?!

(Hosszantartó zajos taps a jobboldalon és a közepén.)

Barabás Samu: Hülyeség. Bárány Podmaniczky Endre: Na, Horváth Zoltán! (Derűtség.)

Bethlen miniszterelnök: Azt mondja továbbá vallomásában Pallavicini, hogy

a nyílt levelek után egy héttel beszélt Károlyival,

aki neki azt mondotta, hogy tudomása szerint a kormány súlyosan kompromittálva van, de közelebbi részleteket nem közölt ekkor vele. Hivatkozás történt Windischgrätz írásaira is. Tehát a forrás megint Windischgrätz herceg volna, mint a többi esetekben is. Nem szolgálhatok Károlyi Imre vallomásával, mert ő megtagadott minden vallomást, de a főtárgyaláson ez a kérdés is teljes egészében tisztázódni fog.

tektívek tartozkodnak a palotában.

Megkérdeztem a hercegtől, nem lesz-e baja, aki azt felelte, hogy

benne van a kormány is és a szervezeteik.

Megkérdeztem, benne van-e Bethlen, mire Windischgrätz azt felelte, tudott róla, de az igazat meg kell mondanom, ellene volt. (Taps a jobboldalon.)

Bethlen miniszterelnök: Boesánatot kérek.

Pallavicini és Sigray vallomása között ellentét van.

Pallavicini azt monja, hogy Bethlen tudott az ügyről, de nem mondja, hogy ellene volt. — Mit jelent az, hogy Bethlen tudott róla? Azt, hogy tudta és helyeselte. De

ha hozzátesszük Sigray kis mellékmondatát, amely talán véletlenül eszűtött vallomásába, nem lehet a dolognak ezt az értelmet adni.

csak annyit jelenthet, hogy Bethlen nem helyeselte a dolgot. Ez összeegyeztethető teljesen azzal a pozícióval, amit a parlamenti bizottság előtt tettem. Amit Pallavicini mond és sokan mások, hogy Bethlen tudott a dologról, azaz fedezte, — hazugság.

azt nem tudom.

Horváth Zoltán: Miért vették be? Bethlen István miniszterelnök: Pallavicini elmondotta még, hogy Vass József Bethlenről a leglojálisabban nyilatkozott. Ez bizonyára azért van benne, hogyha én olvasom a jegyzőkönyvet, ne tegyek fel rosszat Vass József-ről. (Derűtség.)

Kettőszázezer korona jutalmat

adok annak, aki e hó 20-án Rákospalotáról 12 perckor induló helyi vonaton fejlettsomagot (2 üzlet könyv) a 4bbi címre leadja: VIII. Rókk Szilárd ucca 19, II. em. 18

PENZÉT magas hofi kamatozással gyűmölcsözötteti a békebeli Mezey Bank és Pénzváltóüzlet Hitelesítője, IV., Magyar ucca 2. sz. (Köszöni Lajos ucca sarok). Alapítási év 1912

Mikes püspök vallomása

Mikes vallomása szerint Pallavicini megkérte őt január elején, hozza össze Vass miniszterrel, akivel bizonyos politikai kérdésekről szeretne beszélni. Január 6-án megtörtént a találkozás, a püspök lakásán Vass és Pallavicini között.

Pallavicini a beszélgetés alkalmával azt mondotta Vassnak, hogy a frankotrány politikailag elfajul,

a legjobb volna, ha kibontakozási alapot találnának. Össze kellene fogni az elfajulás megakadályozására.

Gúnyos felkiáltások a jobboldalon: Szépen igyekezett megakadályozni.

Bethlen miniszterelnök: Pallavicini azt mondotta, hogy a kormány valószínűleg kénytelen lesz balfelé orientálódni. (Nagy derűtség a kormánypárton.)

Egy hang a jobboldalon: Frankoalció!

Bethlen miniszterelnök: Van-e komolyság az ilyesmiben?

Egy hang a jobboldalon: Van-e logika? (Az egységspárton többen nevetnek.)

Esztergályos János: Csak mulaszanak! Fognak még sírni is! (Nagy zaj a Ház minden oldalán.)

Bethlen miniszterelnök: Pallavi-

cini azt mondotta Vass miniszterrel való beszélgetése alkalmával, hogy helyes volna, ha a kormány lemondana. Mikes és Pallavicini Vass előtt annak a nézetüknek adtak kifejezést, hogy a kormány előreláthatólag össze fog roppanni a politikai felelősség súlya alatt.

Vass, Mikes vallomása szerint, ezt tévesnek tartotta, mert a kormány egyik tagja se volt beavatva a frankhamisításba,

a felelősség kérdése tehát nem lehet olyan súlyos, mint amilyennek Mikes és Pallavicini beállították.

Bethlen István gróf miniszterelnök folytatja Mikes püspök vallomásának ismertetését, amely szerint Vass miniszter Pallavicinival való találkozása alkalmával elmondta, hogy Bethlen miniszterelnök Genf-be való elutazása előtt államtitkára, Prónay György útján, utasította Nádosy országos főkapitányt, hogy

a hamisfrankokról elterjedt hírekkel kapcsolatban vigyázzon, hogy amíg oda lesz, valamilyen kavarodás ne legyen az országban.

A miniszterelnök erre nyomatékosan felhívta az államtitkár útján az országos főkapitány figyelmét.

Mit mondott Vass József?

— Ez a vallomás, — mondja a miniszterelnök — megint másképpen hangzik, mint ahogy Pallavicini előadta a dolgot. Most pedig nézzük,

mit mondott Vass miniszter?

A miniszterelnök ezután ismerteti Vass József miniszter vallomását. Január 5-én Mikes püspök említette neki, hogy Pallavicini szeretne vele aktuális politikai kérdésekről beszélgetni. Másnap megtörtént a találkozás a püspök lakásán. A beszélgetésnél jelen volt Jankovich-Bésán Endre gróf képviselő is.

A politikai helyzetről beszélgettek, — mondja Vass vallomásában — azt mondotta Pallavicini Vassnak, hogy a kormányzat kénytelen lesz balfelé eltolódni, majd azt, hogy olyan külpolitikai bonyodalomhoz vezethet a frankügy, hogy megfontolandó,

nem volna helyes a kormány lemondása?

Szó volt arról is — folytatja tovább Vass miniszter vallomásában, — hogy engem, mint helyettes miniszterelnököt, nem informáltak a dologról. Én kijelentettem, hogy nem voltam alkotmányjogilag ki nevezett helyettes miniszterelnök, csak a miniszterelnök megbízott helyettese, úgyhogy engem nem tartoztak informálni. Január elsején hallottam a frankügyről Bethlentől. Ekkor tudtam meg, hogy a miniszterelnök felhívta Prónay államtitkár útján Nádosy figyelmét, hogy egyesek frankhamisítás gondolatával foglalkoznak, ügyeljen, nehogy valami is történhessék.

— Azt az utasítást adta Prónay útján a miniszterelnök Nádosynak, hogy minden eszközzel akadályozza meg a frankhamisítást.

és Genfből való hazatérése után tegyen neki jelentést. Ezek után a miniszterelnök nyugodtan elutazott Genf-be. Hogy Prónayt Nádosyhoz küldte a miniszterelnök, az egészen természetes.

Hogy Nádosy benn volt a frankhamisításban, ez külön szerencsétlenség, amiről sem a miniszterelnök, sem a kormány egyetlen tagja sem tudott.

amint hogy sem a miniszterelnök, sem a kormány egyetlen tagja sem tudott a frankhamisításról,

Azt a véleményemet fejeztem ki Pallavicini előtt, hogy Bethlen politikája nem fog balfelé tolni és Bethlen a külföld előtt olyan érték, hogy remélhető, hogy

az ország kára nélkül, vagy legalább is kis kára mellett fogja a kérdést megoldani.

Pallavicini ekkor azt az óhaját is kifejezte előttem, hogy aggodalmait hozzam a miniszterelnök tudomására.

— Tehát — jegyzi meg Bethlen miniszterelnök — aggodályt nekem akarta tudomásomra juttatni az ögróf. Ugyátszik, akkor még nem voltam az a gazember, — mondja Bethlen gúnyosan.

Pallavicini megjelenik az üléssteremben

Bethlen: Ugyátszik, azóta követtem el a frankhamisítást. (Derűtség a jobboldalon.) Pallavicini azt mondotta, hogy az ország érdekében van szó és ezért hajlandó gróf Bethlent is támogatni.

Felkiáltások a jobboldalon: Ahogy ő támogatja!

Bethlen: A tisztelt ögróf úr január 6-án engem támogatott. Ahányszor fel fogok szólalni, mindannyiszor hivatkozni fogok

életem egyik legnagyobb dicsőségére, arra, hogy január 6-án Pallavicini ögróf a Bethlen-kormányt támogatni akarta.

(Viharos derűtség a jobboldalon.) Esztergályos János: Nagyon gyenge humor!

Bethlen: Szomorú humor. Azt mondotta továbbá: megegyeztünk, hogy én (Vass József) a miniszterelnököt meglátogatom, de csak akkor teszek említést előtte erről a dologról, ha úgy látom, hogy a miniszterelnök bizonytalanságban van arra nézve, hogy mit tegyen.

Ebben a pillanatban lép az üléssterembe ögróf Pallavicini, akít a jobboldal gúnyos kiáltásokkal fogad:

— Ah! Ah! Pallavicini a helyére megy és nyugodtan leül.

Utazói állásra

kérünk részletes tájékoztatást oly szerződésünkről, akiknek megbízhatóságának bizonyítása nem fér. Fix fizetés és jutalmak. Részletes megbeszélés okmányokkal VII. kerület, Miksa ucca tizenegy, földszint kettő

Mikes és Nádosy „István gazda”-ról

Bethlen miniszterelnök: Így áll ez az ügy, tisztelt nemzetgyűlés. Már most visszatérek Pallavicini vallomására. Pallavicini ezt mondta: 1926 februárjában Mikes püspök elmondta nekem, hogy Zadravetz meglátogatta és Zadravetz azt mondta, hogy Nádosy megjelent Zadravetznál a frankhamisítás alatt és

azt mondta, hogy rendben van minden, István gazda (már mint én), tud a dologról.

Azt mondta, hogy Bethlen az egész frank-ügyről tudomással bír és nem tett intézkedéseket annak megakadályozására.

Tisztelt Nemzetgyűlés! Lásuk most erről a vallomásról Mikes és Nádosy.

Azt mondta Mikes erre vonatkozóan, hogy Pallavicini vallomásában hivatkozott egy másik beszélgetésünkre, amely között Mikes és Zadravetz között folyt le. Meglátogattam lakásán Zadravetz — mondotta Mikes — hogy vizsgáljam és megkéreztem beszélgetésünk folyamán, hogy

hogyan keletkezett az a hír, hogy Zadravetz is részes a bűnügyben.

Zadravetz elmondta nekem, hogy lelkes híve az irredentának. Fogalma sem volt arról, hogy az irredenták között jelentkező Windischgrätz és Nádosy csoportja, mellyel

irredenta ügyekben összeköttetésben állott, frankhamisítással foglalkozik és ő abban a meggyőződésben volt, hogy a nála lévő ládákba irredenta iratok vannak.

Amikor azután megtudta, hogy hamis frankok vannak a ládában azonnal a legsürgősebben követte, hogy vigyék el tőle a ládákat. En — Mikes — megkérdeztem, hogy a bűnügynek ez az esze nem okozhat-e neki kelemetlenséget. Erre Zadravetz így felelt:

— Nem, mert István gazda is tud erről.

— Nem emlékszik Mikes arra, hogy Zadravetz Bethlenre vonatkozólag ezt a feltevést, vagy pedig Nádosy, illetőleg a társaság más tagjainak feltevése alapján tette ezt a kijelentést.

— Már most — mondja Bethlen — kérdés,

vajon Nádosy tette-e ezt a kijelentést, vagy sem.

Zadravetz azt mondta, hogy ő Mikesnek nem mondta azt, hogy Nádosy megjelent nálam és én azt mondtam volna Mikesnek, hogy István gazda tud a dologról. En Mikeskel csak a frankügyről beszéltem és nem mondtam, hogy a kormány vagy annak valamelyik tagja tudott volna az ügyről. (Élénk mozgás a jobboldalon.)

Nincs gazdája az „István gazda”-nak

— Itt van azután Nádosy vallomása. Ez is lényeges. Nádosy azt mondta: Vass miniszterrel sem 1926 január elseje előtt, sem utána nem beszéltem. Gróf Bethlen István miniszterelnök Genf-be való elutazása előtt, vagy még aznap, hoztam külföldre Prónay ellentét-kárt azzal az üzenettel, hogy úgy hallotta, hogy a Nemzeti Szövetség helyiségében hamis ezerfrankosok értékesítésével foglalkoznak egyesek. Azt az utasítást adta, állapítsam meg a tényállást és Genf-ből való visszatérése után tegyek a miniszterelnöknek jelentést.

A miniszterelnöknek nem volt arról tudomása, hogy én a frankhamisítási ügyben benne vagyok és valóban, hogy a miniszterelnök úr azt mondta volna, hogy genfi útja előtt ne merjünk semmit sem csinálni.

Valószínű, hogy Zadravetznek azt mondtam volna, minden rendben van és István gazda, már mint Bethlen, tud a dologról. Nem is mondhattam, mert hiszen

sem a miniszterelnöknek, sem a kormány egyetlen tagjának sem volt tudomása az ügyről.

A kormány egyetlen tagja sem tudott — fejezi be Bethlen a vallomás felolvasását — a frankhamisításról. (Nagy zaj.) Ez igen fontos, mert ha a kormány tudott az ügyről vagy résztvevő volna benne, akkor a vádlottak a felelősség tekintélyes részétől szabadulna. Hiszen

Windischgrätz hercegné dezavudálja Pallavicini

Bethlen ezután

Windischgrätz hercegnő vallomását

olvasta fel, amely így szól: — Férjem ügyéről lévén szó, a vallomást meglátogatom, azonban Pallavicini öngyófelem folytatott beszélgetésének közlése után

kijelentem, hogy Pallavicini közlése elejétől fogva valótlán. Ezt a kijelentést az egységespárt úriasszonyok zaja fogadja.

a vádlottaknak az az érdekük, hogy a kormány felelősségére hivatkozzanak, de amikor a vádlottak maguk is elhárítják maguktól a vádat, amelyeket Pallavicini emelt, akkór ennek a vádnak még pszichológiai alapja sincs.

Esztergályos János: Ebben állapodtak meg Rakovszkyval. (Nagy zaj.)

Bethlen ezután folytatja Pallavicini vallomásának felolvasását. 1926 januárjában

beszéltem Windischgrätz hercegnővel,

a feleségem nyokatestvérével, aki a frankhamisítás előkészületeiről, tervéről semmit sem mondott,

csak annyit említett, hogy férje azért nem vall, mert nem akar másokat az ügybe belevetkőztetni

Azt vettem ki a szavaiból, mint ha tudná, hogy a kormány is benne van. Sem a miniszterelnök, sem más miniszter nevét határozottan nem említette. A herceg még csak annyit mondott, hogy előnyösebbnek tartja, hogy a frankügy elbírálásáig ez a kormány maradjon uralmon. Erre azt válaszoltam, hogy jelfogása téves, mert férje éppen ezalatt a kormány alatt van súlyos helyzetben. A herceg még hozzáfűzte, hogy nem bálná, ha más beszélne a kormány szerepéről az ügyben.

Báró Podmaniczky Endre: Szégyelje magát! Több hang az ellenzéken: Be kell perelni!

Pallavicini mosolyogva ül a helyén és Farkas Tiborral, szomszédjával beszélget.

Bethlen: Felolvastam Pallavicini vallomását és az általa idézett tanúk vallomását. Ezekhez hozzáfűzni valóm nincs több. Minden embernek legdrágább kincse a becsülete, de még drágább az ország

becsülete. Úgy érzem, hogy az ország becsületét védem, amikor

olyan vádakat igyekszem megcáfolni, amelyek olyan férfiak részéről hangzottak el, akikre vonatkozóan a saját maguk által idézett tanúk is azt mondták, hogy vallomásuk valótlán.

Kétféle embert ismerek az igazság bajnokai között. Az egyik, aki csak a becsületet akarja, csak az igazságot akarja kideríteni. A másik csoport megint részre oszlik. Vannak az igazságnak Don Quijote-jai, akik azt hiszik, hogy nélkülük az igazság elvesz.

Ezek rendszeren futóbolondok. Aktívtól az igazságot meg kell védeni.

De van egy másik csoport és

A Kettőskereszt Várszövetség Debreceni elnökeinek közjegyzői kinevezése

— Az Est tudósítójától —

Olcsváry Zoltán, a debreceni királyi ítélőtábla elnökeinek öccsét, Olcsváry László ügyvédet nemrég kineveztek közjegyzőnek Kisvárdára. Az új kisvárdai közjegyző a béke és a háború éveiben egyszerű vidéki ügyvéd volt. A kurzus kezdetén tünt fel, vezére lett a debreceni ébredőknek és meg ma is elnöke a debreceni ÉME-nek.

Különösen a debreceni közjegyzői kamaránál kellett a kinevezés megütközést, mert a gyakorlat szerint 1917 óta az igazságügyi miniszter honorálta a Közjegyzőhelyettesek Országos Egyesületének kivánságát és az állásokat a régi helyettesekkel töltették be. Az első kivétel Pesthy Pál igazságügyi miniszter tette, aki a múlt évben Samassa János budapesti ügyvéd, volt országgyűlési képviselőt nevezte ki Tiszafüredre közjegyzőnek. A kinevezés előtt Samassa egy budapesti közjegyzőnél nevezte be magát rövid időre helyettesnek és meg is kapta nemskóra kinevezését a közjegyzői állásokra évek óta várakozó közjegyzőhelyettesek rovására. Samassát, kinevezése után másnap már át is helyezték Salgótarjába közjegyzőnek, ugyanis cserélte állását a salgótarjáni kollégával.

Ugyanez az eset következett be Olcsváry Lászlóval, aki dacára, hogy Kisvárdára neveztek ki, működését nem Kisvárdán, hanem Nagykállóban fogja kifejteni. A debreceni kamaránál úgy tudjuk, hogy a nagykállói közjegyzőnek, Szotyori Nagy Sándornak és Olcsváry Lászlónak kölcsönös áthelyezése már el is van intézve a miniszteriumban. A kisvárdai közjegyzőségre harminchat közjegyzőhelyettes pályázott.

Érdekes, hogy Debrecenben köz tudomású, hogy Olcsváry László a Kettőskereszt Várszövetség debreceni elnöke is.

A motorbiciklinek van a legnagyobb sikere az árumintavásáron

— Az Est tudósítójától —

A Budapesti Nemzetközi Árumintavásár erkölcsi és anyagi sikere felülmúlja az összes eddigi vásárokat. A kiállítók száma sokkal nagyobb, mint bármelyik esztendőben. A kiállított anyag is jóval felülmúlja az előző évek minőségét. A vásárok vendégszere ebben az évben nemcsak a magyar vidéki kereskedőkből rekrutálódott, hanem a vidéki gazdák is itt szerezték be mezőgazdasági gépjárműveiket és

a tengerentúli külföld is érdek-

es a politikai brávók csoportja.

(Viharos helyeslés az eszékespártton.)

Ezek régen condottierik voltak, most azonban mérgezett törrel akarják ellenfelüket leszúrni. Bethlen beszédének végét már őrjáti zajban mondta el, úgy-hogy szavai teljesen elvesztek a lármban.

Leült a helyére és erre

az egységes pártón a képviselők felugráltak és zajosan fap-solva éjenezték a miniszterelnököt.

— Szünetet kérünk! — kiáltják többen a jobboldalról.

Az elnök azonban már felszó-lítja a következő szónokot, Ernzt Sándort, aki megkezdi beszédét.

lódott speciális magyar áru-cikkek iránt.

Az Egyesült-Államok kereskedo-lemügyi kormányza szegedi naprika-árakat és mintákat kért. A délafri-kai Transvaalból magyar kalap-tomp-ok iránt érdeklődtek. Naponta 50—60.000 ember látoga-tja a vásárt az Iparcsarnokban.

A legtöbb üzletet a motorbicik-li- és az élelmiszerkereskedők kötötték.

Az összes kiállított motorkerékpár-mintákat már eladták, úgy hogy a mai nappal új gépeket kellett az összes kiállítóknak kiszállítaniok.

Belgrádból ma az a távirati je-lentés érkezett a kiállítás vezető-ségéhez, hogy a jugoszláv keres-kedelmi és gyári megbízottak egyesülete Brankovics Damján el-nöklete alatt ülést tartott, ame-lyen dr. Szilágyi Géza, belgrádi magyar kereskedelmi megbízott kifejtette, hogy a mostani Buda-pesti Nemzetközi Árumintavásár alkalmát meg kell ragadni a két állam gazdasági faktorainak, hogy megfelelő üzleti összeköttetést lé-tessithessenek. Ecéből április 22-én a reggeli vonattal

a belgrádi kereskedők és gyá-rosook nagyobb csoportja érke-zik

dr. Szilágyi Géza vezetésével Bu-dapestra.

Az árumintavásár vezetősége a látogatók kényelmére pihenő és olvasószobát rendezett be és ma, szerdán délután hat órától nyolc óráig a Múcsarnokban, ahol az árumintavásár rádiócsoportja áll-lított ki, zenés dívatrevút rendez. Szordán délelőtt tízelegy órákor József Ferenc királyi herceg és Anna királyi hercegnő asszony kísé-retükkel megtekintették a kiállítást.

Merénylet a béhéscsaba-budapesti vonat ellen

— Az Est tudósítójától —

A gyomai határban a béhéscsaba—budapesti személyvonat ellen teg-nap galád merényletet akartak el-követni. Néhány nappal ezelőtt, éj-nek idején az egyik pályáról észre-vette, hogy egy felismerhetetlen ember a sínekre kuporodva fogia-latoskodik. Az ismeretlen észre-vette a vasúti őrt és elmenekült. A pályáról megvizsgálta a helyet, ahol az ismeretlen foglalatostkodott és megdöbbenve látta, hogy a síne-ket tartó csavarok le vannak sze-relve és a sínek annyira meg van-nak lazítva, hogyha a vonat ráfut, a sínek leszakadnak és a vonat fel-tétlenül kisklik. Ertesítette a csendőroket, akik azonnal kiszáll-tak a helyszínre és megkezdtek a nyomozást. Annyit sikerült megál-lapítani, hogy egy 170—172 centi-méter magas, karcsú természetű fér-fről van szó, aki a MAV tulajdo-nát képező franciakulccsal és fe-sztővassal dolgozott. A nyomozás a legnagyobb eréllyel folyik.

A közönség nagy örömmel fogadta az 500 koronával olcsóbb „Az Est”-et és „Magyarország”-ot

Alig néhány nappal ezelőtt közöltük olvasóinkkal azokat a módokat, hogyan olvashatják 500 koronával olcsóbban Az Est-et, illetve a Magyarországot, azonban már most is meg lehet állapítani, hogy a közönség nagy örömmel fogadta ezt a közvetett árleszállítást. Ismét alkalmunk volt meggyőződni a közönség szeretetéről, amely lapunknak mindig egyetlen támasza és erőssége volt. Ezt a szeretetet tapasztaltuk lapunk megindulása óta mindig és ez csak megerősít bennünket abban a meggyőződésünkben, hogy a közönség szeretete és támogatása lehet egyedül az a szikla, amelyre egy lap támaszkodhatik.

Az Est és Magyarország kiolvasott példányait Budapesten a következő helyeken lehet értékesí-

teni:

VII., Erzsébet körút 18-20., reggel 8-tól délután 6-ig.

V., Vilmos császár út 14., reggel 8-tól 12-ig és délután 3-tól 6-ig.

IV., Váci uca 12., ugyanebben az időben.

VII., Rákóczi út 54., reggel 9-től 2-ig, délután 4-től 6-ig.

Ezekben a helyeken a kiolvasott lapokkal lehet előfizetni, vagy könyvet vásárolni, amikor is minden kiolvasott példányért 500 koronát beszámítunk.

Vidéken az olvasó szintén élhet a kedvezménnyel, még pedig »Az Est» és a »Magyarország» legalább 10 példányának első oldalát borítékban beküldi a kiadóhivatalba és megírja, hogyan számítanak le az összeget, könyvet akar-e vásárolni, vagy elő akar fizetni »Az

Est»-re, a »Magyarország»-ra vagy a »Pesti Napló»-ra. Aki »Az Est» vagy a »Magyarország» 80 példányának első oldalát beküldi, ezzel egy hónapra már előfizetett valamelyik lapra, vagy pedig egy 40.000 koronás könyvet rendelhet. Aki nem akar a postai küldéssel bajlódni, átadhatja a birtokában lévő példányokat az illető városban lévő bizományosunknak.

Hangsúlyozzuk, hogy ez a kedvezmény csak Az Est-re és a Magyarországra vonatkozik, de előfizetni lehet a Pesti Naplóra is ezekkel a lapokkal. A legközelebbi napokban közölni fogjuk azokat az újabb módokat és alkalmakat, ahogyan értékesíteni lehet Az Est és Magyarország kiolvasott példányait.

Ujpesten gyártották a hamis 25.000 koronásokat

Három gyanús fiatalembert őrizetbe vettek

— Az Est tudósítójától —

Hónapok óta komoly dolgot adott a rendőrségnek néhány ember, akik hamis 25.000 koronásokat hoztak forgalomba. A bankjegyek nagyon rossz hamisítványok voltak, mégis egész csomót tudtak behúzni elhelyezni, különösen este felé újságárus asszonyoknál, valamint piaci árusoknál és a kapuk alatt tanyázó kereskedőknél. A rossz világítás miatt a kereskedők nem tudták jól megnézni a pénzt és csak másnap jöttek rá, hogy hamisítványokkal fizettek nekik.

A hamisítványoknak még a színe is egészen más volt, mint az eredeti 25.000 koronásé.

úgyhogy a becsapott emberek eleinte szégyeltek magukat és csak akkor mentek már a rendőrségre, amikor különösen a Lövölde tér környékén egész sereg ilyen hamis 25.000 koronás került forgalomba. Két nappal ezelőtt bizalmas ér-

tesítés érkezett a rendőrségre, hogy a hamis 25.000 koronásokat Ujpesten gyártják. Schnell József detektívfelügyelő csoportja Az Est munkatársának értesülése szerint nyomára jutott a 25.000 koronásokat hamisító és azokat elhelyező bandának.

Allítólag egy cinkográfus-segéd és két cinkográfus-inas készítettek az ügyetlen hamisítványokat

és ők hárman voltak a hamisítványok terjesztői is. A késő déli órákban kapott értesülésünk szerint a rendőrség mind a három fiatalembert, akik közül egyik sem töltötte be 18-ik évét, behozta a főkapitányságra és őrizetbe vette.

Hogy tényleg a hamisítókot sikerült-e elfogni, vagy ezek csak elhelyezték és terjesztették a bankjegyeket, azt csak a késő délutáni órákban a házkutatások és nyomozások eredményei fogják tisztázni.

Ostrom a hivatalos lap kiadóhivatala ellen

„Egészen úgy megy itt, mint a Teleki téren”

— Az Est tudósítójától —

Az idén nehezen tudnak eljutni a részvénytársaságok a közgyűlésig. Előbb a nyugdíjvalorizáció késésére való hivatkozással halasztották a mérlegek közlését, most pedig, mikor már elérkeztek a közlésre engedélyezett határidő küszöbére, a tökéletlen hivatalos berendezés ugyancsak megnehezíti a társaságok és a bankok számára a közgyűlési formalitások elintézését. Mert nem könnyű dolog kiharcolni és kivárni a pengőmérlegeknek a hivatalos lapban való megjelenését, ami nélkül pe-

dig nincs közgyűlés. A részvénytársaságok kétségbeesett panaszokkal vannak tele, hogy minő nehézségekkel jár a közgyűlések közlése, de még a közlésért sem jelent rájuk nézve elintézet, minthogy

a hivatalos lapban publikált jelentésekben sok a hiba

és különösen az utolsó napok torlódása közepette sűrűn fordul elő, hogy a mérlegadatokat egy részét másnap helyesbíteni kell.

Ezeknek a panaszoknak a helytálló voltát könnyű megállapítani, csak fő-

ületesen át kell lapozni a hivatalos lap mostanában megjelenő akármelyik számát,

hemzseg a hibáktól és a helyreigazításoktól.

Felkerestük a panaszok színterét, ahol a hivatalos lap részére a közgyűlési meghívókat és a pengőmérlegeket közlés céljából összegyűjtik. Még kora délután van, kevesen tartózkodnak a szűk szobában, a bejáratnál rendőr áll, akinek egyelőre nincs semmi dolga. A tegnap és tegnapelőtti tusait a várakozók unaloműző beszélgetései elevenítik meg:

— Borzasztó nap volt a tegnapi, emlékezteti a hivatalnokot az egyik ideges fél, aki így szeretne észrevétlenül a tömegben előjutni.

— Bizony rettenetes volt, egész délután 5 óráig ostromoltak bennünket. Vagy 250-en tudtak bejutni és dolgukat elintézni.

Közben mindenki a hivatal főnökét lesi, akitől egy kis protekciót remél, a várakozás kellemetlenségeinek megszüntetését. Amikor megjelenik, valakinek tényleg sikerül egy sárga borítékot a kezébe nyomnia, nagy felzúdulás a többiek részéről, de a vihar hamar lecsendesedik, mert közben érdekes párbeszéd fejlődik ki, mindenki arra figyel:

— Ez összesen 768.000 koronába került, — mondja a hivatalfőnök.

— Dehogy kérem, tévedés, — idegeskedik a fél.

— Akkor, mint mondtam 628.000, — javítja ki a hirdetésért fizetendő összeget a főnök.

— Ez sem helyes, — feleli most már feszült idegességgel a másik — 512.000 korona jár keréken.

— Hát akkor fizessen 542.000 koronát, — zárja le a vitát a nyugodt főnök, majd mentegetőzve hozzáfűzi:

— Egészen úgy megy itt, mint a Teleki téren.

Jó fejszámolónak kell lenni ma, ha az ember közgyűlési közleményt akar elhelyezni.

Felhívom az összes jármű- és üzlettulajdonosok figyelmét, hogy Farkas Béla névű szemmiféle felhívást nem váltatok.
Farkas Béla, VIII., Lujza uca 10

MERCEDES

hathengeres, 70/100 HP auto
raktáron luxuskarosszériával

BÁRDI

Kossuth Lajos u. 6

Nagy tavaszi cipő- és szandálvásár mindenféle színben és kivitelben, meglepő olcsó árak Hegedűs cipőáruház, Nagymező uca 33

Szalma, selyem, nemez
női kalapok
nagy választékban kaphatók
Virányi J. női kalapgyárban, IV., Ferenciek tere 3. (az udvarban)
Mindenféle kalapokat készít, alakít, fest, díszít

Önémet tölgyebédlő aranybarna, 23 darab gyönyörű álló órával, költőzködés miatt jutányosan eladó. Andrássy út 40., III. emelet, 12-2 és 4-5 óra között

Lapkiadó és nyomdai
elsőrendű szakértő tisztviselő
ki hosszabb ideig vezető állásokban működött, állást keres

Vidékre is emegy s elvállalja hasonló vállalatok felülvizsgálását, berendezését, átstrukturizálását. Ajánlatok »Kiváló érdekeltségére a kiadóba küldendők

Belvárosban 2 szoba összes mellék-helyiségekkel, telefontal, alberletbe kiadó. Értekezés, 12-1 óráig IV., Kossuth Lajos uca 3, II. emelet 25/a

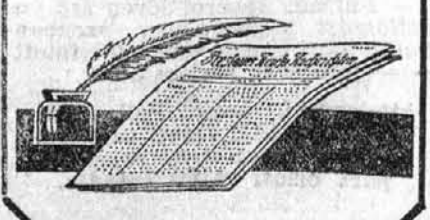
Rézgálic raffia, rézkénpor,
karbid és kristályszóda
nagyban árban. Weinberger Kármán,
Vörösmarty uca 46. Telefon 116-33, 74-77

Árverési hirdetmény!
Csütörtökön, április 22-én d. u. 5 órakor **iroda-bütorok és egy írógép** bírói árverésen eladotnak a IX., Vámház körút 5. szám, II. em. 5. alatt

Csellérthy déli lejtőjén **6szobás modern villa** előnyös feltételekkel eladó. Telefon 63-46

Breslauer
Neueste Nachrichten

Napi újságolvasmányaiából ne felejtse ki Kelet-Németország legnagyobb lapját, a „Breslauer Neueste Nachrichten”-t. — Megbízhatóan és részletesen tájékoztatja Németország politikai, gazdasági és kulturális eseményeiről, különös tekintettel Kelet-Németországra. — A „Breslauer Neueste Nachrichten” a vezető német napilapok közé tartozik és naponta több mint 152.000 példányban jelenik meg

A ferencesek véget akarnak vetni Zadravetz püspök és Bónis páter villongásának

Páter Buttykay tegnap délután hosszú tanácskozást folytatott Zadravetz István villájában a püspökkel, Bónis Arkangyallal és Dánérral

— Az Est tudóstíjaitól —

A pasaréti villa érdekes lakóival, P. Zadravetz István táborig püspök markáns alakjával és a melléje szegődött franciskánus barátával, a vékonydongájú, tüzes tekintetű, pápaszemű P. Bónis Arkangyallal, már huzamosabb idő óta egyre sűrűbben foglalkozik a közvélemény. Már nemcsak a frankügy miatt, amelynek szövedéke körülfonta a titokzatos pasaréti villát, hanem most már azért a villongásért is, amely a hosszú időn át annyira összeforrt táborig püspök és a mellette titkárként és majordomusként szereplő Bónis Arkangyal között kitört.

Dr. Dánér Béla, a táborig püspök védőügyvédje, két egymásután következő nyilatkozatában oszlatta el, vagy tette még sűrűbbé a homályt, amely a pasaréti villát árnyékba vonja. Holmi hátralékos elszámolásokról, 500 dolláros letétekről és — apaga satanas! — tőzdejtékekről beszéltek ezek a fel-tűnően élehangú nyilatkozatok. Mjútán Zadravetz püspök ügyeiben és nevében minden fórum előtt Bónis páter járt el és mert tulajdonképpen csak a végtelenül temperamentumos franciskánus barátan keresztül lehetett a Szent Ferenc-rendhez tartozó Zadravetz püspökkel beszélgetni, a közönség kissé értelmetlenül állt szemben a védőügyvédi nyilatkozatokkal, amelyek a pasaréti idill végét jelentették. Csakugyan

Bónis Arkangyal kiköltözött a pasaréti villából, szobát bérelt a Pannónia szálló második emeletén és azóta, rendjének újabb intézkedéseig, ott lakik.

Tanácskozás a pasaréti villában

Buttykay Antal definitor generális, aki már néhány hete újra Budapestén időzik,

tegnap délután öt órakor megjelent a pasaréti villában, ahol Zadravetz István Dánér Béla társaságában várta. Néhány perc múlva bekopogtatott a villába Bónis Arkangyal is.

Hosszas tanácskozás kezdődött, amely az esti órákba is belenyúlt. A legjobb forrásból kapott információink szerint

Buttykay Antal definitor generális élesen elítélte a villongásnak nyilvánosságra való hozatálát.

Bónis Arkangyal, úgy tudjuk, teljesen tisztázta a szerepét. Többek között tisztázódott a veszéllyel végződött tőzdejtéke ügye is, miután erről Zadravetz püspök tudott és viszont az általános érteséről Bónis páter nem tehetett. Bónis páter további működése is szöbakerült ezen a tanácskozáson.

Mért haragszik Dánér Bónis Arkangyallal?

Más forrásból sikerült megtudnunk, milyen rugók készítetik Dánér Bélát a Bónis Arkangyal elleni akcióra. Információink szerint

Dánér Béla az ismeretes Weisz Julián-féle interjú miatt került

A viszály a két szerzetes között, amint megtudtuk, igen kellemetlenül érintette magát a Magyarországon annyira nagyra becsült szerzetesrendet is. Információink szerint a rendtagok már kezdettől fogva idegenkedve vették tudomásul, hogy Zadravetz püspök a református vallású dr. Dánér Bélát vette védőügyvédjének, történetek bizonyos lépések, hogy Zadravetz ejtse el Dánért és a katolikus vallású ügyvédek egyik legkitűnőbbjét kérje fel védőügyvédjének, de Zadravetz annyira Dánér Béla befolyása alá került, hogy az erre irányuló törekvések meddők maradtak. Dánér tegnapi nyilatkozata azonban megint élére állította a helyzetet. Ez a Bónis Arkangyalhoz intézett levélformájú nyilatkozat ugyanis szinte hangsúlyozottan a pénz hánytorgatja fel a két ferencendi szerzetes viszályában. A Dánér-féle levél szövegében a Dánér-féle levél tegnap közbelépésre készítette

Buttykay Antal, a magyarországi ferencendi provincia definitor generálisát.

Kevesek előtt ismeretes, hogy érdekes rangkülönbségek merültek fel a Ferenciek rendjében Zadravetz miatt. Zadravetz István, mint püspök, természetesen megelőzi rangban a definitor generális, viszont Buttykay rendi szempontból, mint a Szent-Ferenc-rend romai rendfőnökének tanácsadója, megelőzi Zadravetz püspököt, aki táborig püspöké való kinevezése előtt a magyarországi provincia lector generális volt.

Ugy tudjuk, hogy Bónis Arkangyal tovább is ferencendi szerzetes marad és a jövőben sem kötelezik a rendházban való lakásra. Bónis páter alkalmasint misézni fog és a misealapítványokból élve majd annyi jövedelmet, amennyi megélhetéséhez szükséges.

Természetesen az affér elintézési módját is megtárgyalták. Eredményét azonban csak pénteken hozták nyilvánosságra.

Hogy a szerzetesrend életében annyira szokatlan villongásra teljes világosságot derítsünk,

felkerestük Buttykay Antalt

és megkértük, hogy nyilatkozzék nekünk az affér elintézéséről.

— Az ügy elintézése az én kezembe van letéve, — mondta nekünk a római arcú, jóságos tekintetű ferencendi barát — az ügy azonban olyan természetű, hogy ma még nem lehet mondanivaló a nyilvánosság részére.

először szembe Bónis Arkangyallal.

Bónis Arkangyal nem értesült előzetesen az interjúról, de amikor a csupa meglepetést tartalmazó cikk a Neue Freie Presse-ben megjelent, élénken helyeselte a tartal-

mat. Dánér Béla akkoriban tudvalevően éles hangú, gúnyos nyilatkozatban megtámadta Molnár Dezső altábornagyot, aki Weisz Juliánt Zadravetz püspöknek bementatta és aki az interjú alatt is jelen volt. Dánér tapintatlan nyilatkozata miatt

heves összeütközés támadt Bónis és Dánér között.

Bónis később felkereste Weisz Juliánt és magyarázatot adta Dánér nyilatkozatának. Mikor Dánér Bónis látogatásáról értesült, újra heves jelenetet csinált és most már

Szendey, Bónis, Dánér és a frankklisék

De volt még valami, ami feszülttette Dánér és Bónis között a viszonyt. Kettőjük érintkezésébe drámai módon avatkoztak be azok a frankklisék is, amelyeket Szendey László orvosnövendék szolgáltattott be az ügyészségnek dr. Ulain Ferenc útján.

Szendey László, aki, mint ismeretes, öt napig volt letartóztatásban bűnpártolás miatt, így mondta ma el nekünk a frankklisék beszolgáltatásának történetét, továbbá azt is, hogy

miért jelentette fel dr. Dánér Bélát az ügyvédi kamaránál:

— Még 1922-ben történt. A jogtalan toborzás miatt letartóztatott Héjjas Ivánt, Bónis Arkangyalt és Mészáros Gyulát szabadon bocsátották a pestvidéki törvényszék fogházából. Mészáros Gyula ekkor arra kért, hogy őrizzek meg részére egy csomagot. A csomag durva pakkolópapírba volt csomagolva és madzaglára pecsét volt tűve. Mészáros nem mondta meg, hogy mi van a csomagban. Még azt sem tudtam tehát, hogy kövek vannak benne. Négy éven át hurocított magammal ezeket a köveket, mert hiszen mint fiatal ember hét-nyolc lakásban is laktam albertben. Amikor értesültem róla, hogy Mészáros Konstantinápolyba költözött, kíváncsiságból megnéztem a köveket. Szép rajzokat találtam rajtuk, de mert soha sem láttam francia frankot, sejtelnem sem volt arról, hogy mit forgatók a kezemben. Csak amikor a frank-ügy kipattant és a lapok az eltűnt kövekről kezdtek írni, gondoltam arra, hogy a Mészárosról őrizetbe vett köveket keresik a franciák. Bónis Arkangyallal gyakran találkoztam, együtt is szoktunk ebédelni. Megemlítettem neki, hogy a frankügy egyik-másik dolgáról tudok, szívesen állok tehát rendelkezésére. Bónis ekkor azt ajánlotta, hogy keressem fel Windischgrätz herceg és Zadravetz püspök egyik védőjét, Dánér Béla ügyvédet, neki mondjam el mindazt, amit tudok és tőle kérjek utasítást arra nézve, hogy milyen magatartást tanusítsak.

— Január elején el is mentem Dánérhoz és

elmondtam neki, hogy őrizetben vannak a franciáktól hajszolt köklisék.

— Leghelyesebb volna, — tettem hozzá — az ügyészségnek azonnal beszo-

nyiltan ellenséges viszonyba került Bónissal. Ettől kezdődően afféle gerillaharc folyt a pasaréti villában dr. Dánér Béla és Bónis Arkangyal között. Bónis minden rábeszélő képességét latbavetette, hogy Zadravetz Dánér elejtésére bírja, ezt a célját azonban nem tudta elérni. Zadravetz ugyanis gyakran engedett a rábeszélésnek, hajlandó lett volna más védőügyvédet megnevezni, de a pasaréti villába sűrűn látogató Dánérnak mindig sikerült Zadravetz elhárításának megmáskítására bírni.

Bónis Arkangyal, amióta Dánér Béla ellenségként kezdte, állandóan nyugtalankodott. Érezte, hogy készül valami ellene. Egy-izben

a rendőrségre idézték, mert följelentették, hogy erdélyi léte nem optált. Jogtalanul tartózkodik tehát Budapesten.

Bónis csakugyan a ferencendiek erdélyi klastromából jött Budapestre, ennyiben tehát megfelelt a névtelen följelentés. Kimutatta azonban, hogy Nagyujvárosban született és így magyar állampolgár. A névtelen levélben, amint később harátainak elbeszélte, ismerős kérvondásokat vett feltedezni.

tatni őket.

Dánér Béla azonban ellenerte a frankklisék beszoállítását.

Azzal érvelt, hogy csak abban az esetben tudna a franciáknál az anyagi felöltségrevonás dolgában eredményt elérni, ha a hajszolt 6000 ezerfrankossal és a köklisékkel sakkban tarthatná őket.

Arra utasított tehát, hogy a kliséket csak tartsam tovább eldugva és mindaddig titkoljam a dolgot, amíg ő újabb utasítást nem ad.

— Engedtem Dánér unszolásának és tovább rejtettem a köveket. Március elején újra találkoztam Dánérral a berlini téren, ott azt kérdezte tőlem Dánér, megvannak-e még a köklisék és elő tudom-e őket még keríteni? Bár mikor két nap alatt előadhatom a kökliséket, — nyugtattam meg Dánért. Hangsúlyozom, hogy a Dánér Bélánál tett látogatásom és a berlini téri találkozás közötti időben Dánér Bélával, akivel a fajvédő klubban többször találkoztam, a kliséügyről egyáltalán nem beszéltem. Ellenben ez idő alatt

kétszer jártam Ulain Ferencnél, akinek szintén elmondottam a kölyvet

azzal, hogy félek, bajom lesz a nálam levő klisék miatt, adjon tanácsot, mit csináljak. Ulain azt tanácsolta, hogy neki adjam át a kökliséket. A kövek átadása nem történt meg.

— Március 7-én az esti órákban véletlenül találkoztam Dánér Bélával a Bálvány utcában. Dánér ekkor legnagyobb megütközésemre elmondotta, hogy

ő szóbelileg bejelentette Srtrache főügyész úrnak azt, hogy nélem frankklisék vannak.

— Arra utasított egyúttal Dánér, hogy másnap reggel én magam vigyem el a kliséket a főügyészségre. Kénytelen voltam elmondani az igazságot, hogy az éjszaka folyamán nem tudom előkeríteni a kliséket, hiszen azt sem tudom, hogy azok őrzője Peston vagy vidéken tartja-e a köveket. Erre azt az utasítást kaptam Dánértől, hogy másnap délelben jelenjek meg a főügyész úr előszobájában, majd ő határozást kér részemre a klisék beszoállítására.

— Másnap, tehát március 8-án, egé-

zen felkeltőig vártam Bónis Arkangyal társaságában Dánér Bélára a főügyészségen. Dánér Béla azonban nem jött. Felkeltőkor Bónissal együtt bejelentetem a főügyész úr titkárnak, hogy miután Dánér ügyvéd úr nem jött el, kénytelen vagyok távozni.

Még ugyanaznap Dánér felhívott telefonon nagybátyámnak angyalföldi lakásán és közölte velem, hogy

most már írásban is megtette ellenem a feljelentést a frankklisiek ügyében, most tehát már én kérjek Sztrache főügyésztől halasztást.

A telefonbeszélgetés után néhány perccel egy detektív megjelent nagybátyám lakásán és előállított.

— A rendőrségen kijelentettem Kátana főtanácsos úrnak, hogy nem közölhetem, kinél vannak a klisék, mert

ezzel egy családost köztisztviselőt döntöntenék szerencsétlenségbe.

Ulain úrnak azonban megmondom a címet és majd Ulain előkeríti a kökliseket. Ez így is történt. A köklisiek beszörfeltatása után szabadonbocsátottak. Az elmondottakból kétségtelenül kitűnik, hogy

mindig Dánér Béla utasítását szeltem járni el és már eredetileg is csak azért nem szolgáltatam be mingyárt a frankkügy kiptattanása után a köveket, mert Dánér Béla utasított azok további elrejtésére.

— Ha tehát bűnpártoló vagyok, akkor Dánér Béla unszolására és utasítására követtem el a bűnpártolást. Példa nélküli tehát, amit Dánér ellenem elkövetett.

Ő utasított a kövek elrejtésére és mégis ő tett ellenem feljelentést az ügyészségen.

Hogy Dánér Bélát leleplezzem és az őt megillető megvilágításba helyezzem,

dr. Telek György ügyvéd útnál feljelentettem dr. Dánér Bélát az ügyvédi kamaránál.

— Bizom benne, hogy az ügyvédi kamara vizsgálata meg fogja állapítani, hogy Dánér Béla védőügyvédhez méltatlan módon járt el velem szemben, amikor az ő utasítását követve rejtgettem a frankkliseket és mégis ő adott fel a rendőrségnek.

Mindent Bónis Arkangyal is tudja és így ebben a csakugyan különös ügyben Bónis Arkangyal lesz Szendey László koronatanúja. Gy. V.

Poloska és molyirtás
Ciánnal vegyszerművek vezetésével
Speciális cég a **Fischer Vacuum Rt.**
VII., Dob uca 90
Telefón: J. 10-72 és J. 60-88
Az ország legrégebbi üzeme

Bontásból kikerülő mindenféle építőanyag olcsó áron óbudai hajógyárban kapható

BÜTORHITEL
Évtizedek óta közismert bútorkölcsönös-üzletünket ismét életbe léptettük. Hitel esetén a készpénzárakat ezámítunk. Köztisztviselőknak különös kedvezmény. Hálósobák, ebédők, úriszobák nagy választékban, legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. **BOG-MIL** kereskedelmi r.-t., ezalott Baláze és Társa bútorkárháza, VI., Vilmos császár út 43. sz. ún.

Keresek üzlethelyiséget! külön irodával, telefontal, forgalmas helyen. Ajánlatok »Ruhföldi közpünetek« jelzésre a kiadóhivataltba

Gramofonok, lemezek, nagy választékban, legmodernebb táncfelvételek, részletekért is olcsón kaphatók **DEMÉNYI, Teréz Körút 4. sz.**

Milliárdos csalással vádolják a letartóztatott Winkler győri földbirtokost

Nincs kilátás a 40 százalékos kényszeregyesség sikerére

Győr, április 21
(Az Est kiküldött tudósítójának telefonjelentése)

A legszebb fogata volt a városban és ha kövéren, köpeösen elterpeszkedett a bársonyülésen s a két ér gögösen végigiramodott Győr uccáin, vagy ha autójának plüss párnáin száguldott a birtokára, az emberek megállottak: ez a Winkler Miklós! Így ismerték a város egyik leggazdagabb földesurát, a pénz győri fejedelmét, a gondatlan, könnyűvérű élet élvezőjét: a Winkler Miklóst! Most itt ül a győri fogházban — rab. Elbukott és

bukása körül példátlan vihar kavarg Győrben,

a kereskedők, ügyvédek, iparosok rémülten ülnek össze és tárgyalják meg a város életében páratlanul álló eseményt.

— Hát ez is megtörténhetett? Hát a Winklert is darócruhába öltöztethetik?

Ezt a vihart már az sem esdendítheti le, hogy a győri sajtó eddig kiméletből s várva az ügyek jobbrafordulását, egy szóval sem emlékezett meg a szenzációs bűnügyről.

Winkler négymilliárdos öröksége

A győri pénzfejedelm bukásának, az egész város társadalmát felza-

Megrendül a rosszul gazdálkodó Winkler vagyona

Abszolúte semmit sem értett a gazdasághoz, de azért gazdálkodott. Még két bérletet vett át. Szörnyű módon ráfizetett a bérletekre. Elgazdálkodta a bérleteket. Akkor

kezdődött a nagy krízis, a szánálással járó irtózatos pangás.

A nyomor belekapaszkodott a nagyúri vagyonokba. Hitelüzletek következtek. A hitelekkel serteshizlaldát akart felállítani, hogy helyrebillentse az egyensúlyt. De Winkler a sertésekhez sem értett, époly kevéssé, mint a gazdálkodáshoz.

Egy és félmilliárdot vett fel kölcsönképpen azzal a lehetetlen feltétellel, hogy a főke után 16 százalékos fizet kamatképpen.

s azonkívül a kihizlalt sertések minden eladott kilogramja után 1000 korona jutalékot. Így szólt a szerződés. A tőkét felvette, a sertéseket megvásárolta, a főke elűszott, a sertések egyrésze elhullott, másik része a hirtelen lecsúszott árak következtében potom pénzen kelt el. Ez volt a legújabb fiasko, a döntő.

Most már alapjában megrendült Winkler Miklós vagyona, de Winklerék portáján semmiről sem tudtak: a fényűző élet tovább zajlott,

csak a konyhapénz évente sok-sok százmilliót emésztett föl.

óriási cselédség zsúfolódott mind a két helyen a birtokon és a kastélyban.

Pazar vadászatok a reflektoros fényű erdőben

Az egyéb luxusokat sem szorította le az ereszett gyepelével élő földesúr. Pazarabbnál pazarabb vadászatok érték egymást. Az erdőt, amelynek sötét zugaiban estéli rejtekekben a vadat hajtották a kihívott vendég urak, reflektorok fénye csúsztozte meg,

varó történetének riportbefoglalását talán Winkler házasságával kell kezdeni. A nagy kiterjedésű és jóhírű Kuffler-családból származott Kuffler Lujzát vette feleségül ezelőtt néhány évvel az alig huszonegynéhány esztendő fiatal ember. Winkler »jól« nősült, óriási vagyont öröklése tüntette el előle a jövő gondjait. Az örökségre várt. Nem kellett sokáig várnia. Feleségének édesanyja, özvegy Kuffler Benóné meghalt és

négymilliárdot, földet, házakat, villát hagyott Winklerékre.

A főúri életmód otthont kapott Winkleréknél. Kastélyt építettek. A kastélyban pazar gyönyörűség volt Winklerék számára az élet. Azután kis gazdasági bajok szakadtak rájuk. Winkler Miklós elhatározta, hogy

kezébe veszi gróf Esterházy Mórict mint szerelőktől bérelt birtokát és azon kereskedői ésszel meggyarapítja mérhetetlen vagyont.

Hozzáfogott birtokainak rendbehozásához, holott csak kereskedelmi iskolákat végzett. Kereskedelmi ügyletekhez kitűnően értett, azonban megfeledezett arról, hogy a gazdaság vezetéséhez nem elég a könyvvitel tudása.

változófényű villanysugarak esikozták az elhulló vadak hörgésétől és a mulatozás zajától fölvert sötét erdők éjszakaiját.

Amíg azután egy szép napon, ez év februárjában Winkler Miklós feleszmélt:

a tartozások sokszorosan túlhaladták az aktívát s kényszeregyességet kellett kérnie önmaga ellen.

Beérkezett a győri tekintetes királyi törvényszékhez a csődönküvüli kényszeregyességet kéro folyamodás, amelyben Winkler Miklós és felesége, született Kuffler Lujza kényszeregyesség megindítását kéri maguk ellen.

40 százalékos egyességet ajánlottak 54 hitelezőjüknek. Ezeknek sorában ott van

gróf Esterházy Mórict 185 millióval, báró Léva 1.600.000.000-val, a pannonhalmi főapátság egymilliárdal,

Kuffler Pál, Winkler sógora 1 milliórd 93 millióval. A többi adóssággal együtt

7.304.000.000 koronára rúg föl a kényszeregyességi kérvény szerint Winklerék tartozása.

Ennek azonban alig felényi fedezete van a Winklerék birtokában.

A kérvény beérkezett, Győrött azonban nem hitte el senki. Ugyan, ugyan — nevégteltek — ki hiszi el komolyan, hogy a Winkler megbukott?

A letartóztatás titokzatos előzményei

Senki sem hitte. Most pénteken azután letartóztatták Winkler Miklóst. Most már megdermedtek a városbeliek: a Winklert letartóztatták! Mi lesz ebből?

Hogy miért tartóztatták le,

rendkívüli titokzatozással kezelik itt Győrött.

Két súlyos följelentés érkezett Winkler ellen, míg a kényszeregyességi eljárás folyt. Az egyik följelentést a pannonhalmi főapátság tette azzal, hogy Winkler

több mint egy milliárdot ki-csált az apátságtól serteshizlaldással kapcsolatosan.

Váltót vett föl Winkler, a pannonhalmi apátság váltójára föl-vette a pénzt, azután sem a pénzt nem adta vissza, sem a sertéseket nem szállította. A pannonhalmi apátság nevében a följelentést Weber Jácint, az apátság kormányzója adta be. A másik föl-jelentést szintén család címén báró Léva Tibor tette meg, akitől ugyanilyen körülmények között

a följelentés szerint 1.600.000.000 koronát csal ki Winkler Miklós

amikor már látta, hogy minden ereszték roppan.

Amidőn báró Léva, — a föl-jelentés szerint — felszólította Winklert, hogy fizessen, vagy adja vissza a váltókat, Winkler egyszerűen azt felelte:

— Nem tudok fizetni.

— Akkor adja el a disznókat, — tanácsolta a báró.

— A disznók megdöglöttek, — volt a válasz. Erre beérkezett ellene a második följelentés is.

Dr. Zábórák vizsgálóbíró helytadva az ügyész indítványának,

elrendelte Winkler Miklós előzetes letartóztatását, tekintettel arra, hogy beismerésben van.

A vádtanács helyt adott a vizsgálóbíró döntésének és most a győri táblára kerülnek az iratok.

Holnap, április 22-én lesz Winkler ügyében a kényszeregyességi tárgyalás. Most már

a hitelezők aligha fogják megszavazni az egyességi ajánlatot,

pedig eddig a felajánlott egyességi kvótának megvolt a többsége. Azonban nagyon megváltozott a szituáció: a letartóztatott ember ígéretének nem igen hisznek. Mindenesetre zavaros, izgalmas tárgyalásra van kilátás. A holnapi tárgyalás tehát Winkler Miklós lejtőre szakadt pályájának egyik csunya stációja lesz. Sz. R.

»Gyan« vállalat, Tel.: J. 16-65, Irt: poloskát, molyt, stb.

DARMOL
SOKOLADÉ HAJAJTÓ
ENYHE-GYORS-BIZTOS

Szép nagy világos üzlethelyiség bármely célra megfelel, lelépés nélkül kiadó. V., Csanády uca 18. sz.

Dr. Léval Tiborné szül. Heller Margit, Sattler Mihályné szül. dr. Heller Lonke, ilen Zaigmondné szül. Heller Magda mint gyermeke, így a maguk, mint az egész rokonság nevében igaz szomorúsággal jelentik, hogy a legjobb apa és nagypapa

Heller Leó
e hónap 19-én, életének 70-ik évében, rövid szenvedés után mindannyiunk kimondhatatlan fájdalomra elhunyt.
Temetése e hó 22-én délután 3 órakor lesz a rákoskeresztúri új izraelita temetőből.
Dr. Léval Tibor, Sattler Mihály, illos Zaigmond vejei, Sattler Tamás-Péter és Hedda-Mária unokái

HÍREK

— Egy úr, akit nincs ok megnevezni... *Rakovszky* Iván belügyminiszter ellen vádakat emelt örgróf *Pallavicini*, aki a konkrét bizonyítékokkal adós maradt s a belügyminiszter a konkrét vádakat visszautasítva, többek között azt mondotta, hogy »egy úr járt nála, akit nincs oka megneveznie. Nem kutatjuk ezt az okot s a belügyminiszter többi okaira sem vagyunk kíváncsiak. A belügyminiszter bármennyire igazolni tudja is magát, kétségen kívül kényes helyzetben van, de ebből a kényes helyzetből sokkal könnyebben kilábalhatna, ha nem volna belügyminiszter. Őszintén megmondjuk, a mi fejünk nem túlságosan fáj a belügyminiszter kényes vagy nem kényes helyzete miatt, de az a nézetünk, hogy a lemondás nemcsak az ő helyzetét könnyítené meg, hanem az országét is. A közvélemény ugyanis nem tud attól a gondolatától szabadulni, hogy a frankügy körül támadt személyes politikai vitába minduntalan belekeverik azt a belügyminisztert, akinek az a hivatása, hogy a frankügy kibogozásánál az egyik főszerepet játsza. *Rakovszky* Ivánnak látnia és éreznie kell, hogy a belügyminiszteriumban való léte irritálóan hat a politikai életre. Ha távozik, egy esomó gyűlékony anyag kerül ki a közéletből, a szemhatár világosabb lesz s jó néhány olyan probléma tisztázódik, amely most zavarosnak látszik.

— Nem csukják be azokat, akik tartoznak a Munkásbiztosítási Pénztárnak. A Munkásbiztosítási Pénztár az utóbbi időben tízezerrel bocsátott ki a hátralékos munkaadókhoz felszólítást azzal a fenyegetéssel, hogy ha nyolc nap alatt meg nem fizetik tartozásaikat, tizenöt napig terjedhető elzárási büntetést kaphatnak. Egy a kivételes hatalom alapján kibocsátott kormányrendelet, csakugyan elzárás büntetésével sújtja a hátralékos munkaadókat, de erre a drákói büntetésre még sohasem került sor: a hátralékosokat eddig mindenkor csak pénzbüntetéssel sújtották. Egyetlen eset történt közel egy évtized óta: egy konok pécsi munkaadót kétnapi elzárásra ítélték, mert többszörös pénzbüntetés után sem fizette be tartozását. A munkaadóknak, akik tartoznak a biztosítási díjakkal, tehát nincs okuk attól tartani, hogy egy szép napon elvesztik késedelmeskedésük miatt szabadságukat, de a Pénztárnak mégis energikusan kell a behajtást szorgalmazni, mert például a közelmúltban a kerületi pénztáraknak hatvanmilliárd volt a hátraléka.

— Tíz nappal ezelőtt eltűnt fegyházőr holttestét fogták ki a Dunából. Erőből telefonon értesítették a budapesti főkapitányságot, hogy ott a Dunából egy férőholttestet fogták ki. A holttesten fegyházőri egyenruha van és ezért valószínű, hogy a tíz nappal ezelőtt eltűnt *Balás* János váci fegyőrholttestét találták meg a Duna hullámaiban.

— Felmászott a Párizsi Áruház falán. Ma éjszaka a Párizsi Áruház Paulay Ede uccai oldalán egy fiatal ember a falon felmászott a második emeletig és ott hangosan kiabálni kezdett. Az őrszemes rendőr hívására megjelent tűzoltók todlótrán lehozták a kiabáló fiatal embert a ház faláról és azután előállították a főkapitányságra. Megállapították, hogy a neve *Frank* József, munkás, aki itias állapotban mászott fel a ház falán. Kihallgatása után elbocsátották a rendőrségről.

— Detektív, aki tolvajiskolát nyit és osztozik a zsákmányon a rendőrkapitánnyal. A kolozsvári törvényszék a napokban szokatlan bűnygyben tartott főtárgyalást. A főtárgyalás szzenvedő hőse egy *Moldovány* nevű kolozsvári detektív, aki, mikor szolgálatban volt, a nemzeti kisebbségeket üldözte; a kereskedőket zsarolta, de szabad napjaiban — zsebtolvajokat és betörőket oktatótt ki, hogy miképpen lehet megmenekülni a rendőrkéztől. A detektív tanítványai, gyakorlatuk ideje alatt, hónapokon keresztül zavartalanul folytatták betöréseiket és lopásaikat, de később többen otthagyták tanítómesterüket. *Moldovány* detektívet ez annyira elkésérítette, hogy már nem törődött annyit tolvajiskolájával, aminek eredménye azután az lett, hogy a kurzus egyetlenegy megmaradt hallgatóját is le tartóztatták. *Moldovány* detektív a kihallgatáson meglehetően védekezett, azt mondta, hogy ő is csak eszköz volt. *Nicolau* rendőrkapitány kezében, akivel megosztottak a tolvajok által beszedelt holmin. *Nicolau* rendőrkapitány megszökött. A kolozsvári törvényszék *Moldovány* detektívet nyolchavi börtönrre ítélte.

— Szigorúan büntetik a késedelmes telefonelőfizetőket. (Panaszos levél.) A telefonnal igen sok baj van, a központ nem veszi túlságosan szigorúan a jelentkező gyorsaságának elegendhetetlen szükségességét, ezzel szemben a telefon igazgatósága rendkívül szigorúan kezeli és bünteti azokat, akik csak egy napot is késnek a telefonszámla kifizetésével. Itt az én esetem: legutóbb, elkerülhetetlen okokból egy napot késsem a telefonszámlám kifizetésével, ezért 30.000 korona büntetést róttak ki rám, amit én teljesen igazságtalannak tartok, annál is inkább, mert a számlát a hónap második felében kézbesítették ki, amikor a mai viszonyok mellett nemcsak nekem, de a legtöbb telefonbérletnek nehézségeket okoz a számla kifizetése. Tisztelettel kérdelem: vajon kit kell inkább megbüntetni: az előfizetőt-e, aki még a mai viszonyok között sem mond le terhes és rosszulműködő telefonjáról, vagy pedig a telefontközpontot, amely ilyen szigorúan bánik a rossz előfizető hűkkel? Tisztelettel S. S.

— Kibontakozási és eltussolási terv. Ilyet sem hallott még a világ. Van egy bűnygy — frankhamisítás — vannak vádlottak, vannak rendőrök, ügyészek és bírák. Mindenki a helyén van s nincs ok feltételezni, hogy a gépezet valamelyik része ne funkcionáljon. S tegnap a belügyminiszter szájából kellelt meg tudnunk, hogy ő is halott egy kibontakozási és egy eltussolási tervről, amelynek központjába *P. Bónis* Arkangyal kerülhetett volna. Kibontakozási és eltussolási terv! Milyen szépen hangzik, mennyi nagyvonalúság van benne, mintha csak arról volna szó, hogy kibontakozási tervet dolgoztak ki a gazdasági élet szanálására és ugyanakkor a gazdasági élet apró szeplőinek eltussolására is vállalkoztak. A kurzus hatodik esztendejének kellett ránk virradnia, hogy egy közönséges hitvány bűnygy kibontakozására és eltussolására tervet szöhettek propagandát csaphattak, szélteben-hosszában kapacitálhattak, sőt még a terv közepére esetleg *Páter* Arkangyal állhatott oda. Ha nem maga a belügyminiszter mondotta volna a nemzetgyűlés nyílt ülésén, azt mondanánk — nem, ez lehetetlen, ilyesmi még a kurzusban sem születethetik meg. De a belügyminiszternek hinnünk kell. Ő pontosan tudja, mit akartak egyes berkekből.

— Agyongázolta a vonat. *Kristóf* Zsigmond 70 éves nógárdverőci földművest Vácott a vonat elgázolta. Behozták Újpestre, ahol az állomáson meghalt. Az eljárás megindult.

— Fajvédő — tévedés. *Eckhardt* Tibor képviselő azt állította a nemzetgyűlés termében, hogy *Az Est* néhány magyar miniszterarc-képét elküldötte egy hollandus újságnak s a minisztereket úgy tüntette fel, mintha ők szintén résztvettek volna a frankhamisításban. Az állítás elhangzása után néhány órával a *Magyarország* már fülön-csípő a fajvédő urat s megállapította, hogy »valótlanságot mondott. Pár nap múlva pedig a hollandus újság is kijelentette, hogy *E. úr* — »tévedett. Ezek után méltán fel lehetett tételni, hogy *E. úr* bűnbánóan elismeri tévedését. A fajvédő azonban nemcsak hogy ezt nem tette, de volt bátorsága még helyreigazító nyilatkozattal is zaklatni a *Magyarország* szerkesztőségét. A *Magyarország* természetesen papirkosárba dobta az írást, mire *E. úr* a bírósághoz fordult. Az elsőfokú bíróság felfogása az volt, hogy a helyreigazító nyilatkozat igen jó helyen van a papirkosárban, csak maradjon ott. A másodfokú bíróság azonban úgy döntött, hogy közzé kell tenni s ennek következtében a *Magyarország* ma közzé is teszi, de tegnap főviról-hegyire kimutatta, hogy *Eckhardt* Tibor csakugyan valótlanságot mondott a nemzetgyűlésen s a helyreigazító nyilatkozata ellenkezik a helyreigazításról szóló törvény szellemével, arról nem is szólva, hogy még ebben a nyilatkozatban is hódol szokásának, vagyis — »téved.

— A romániai Magyar Párt szenátor- és képviselőjelöltjei. *Kolozsvári* tudósítónk jelenti: A Magyar Párt központja a csucsaik paktumban megállapított 10 szenatori és 18 képviselői állásra a vidéki tagozatoktól beérkezett jelentések alapján a következőket jelöli:

Dr. Tornya Gyula (Temes m.), *dr. Ferenczy* Géza (Temes m.), *Lázár* Ferenc (Udvarhely m.), *dr. Balogh* Artúr (Marostorda m.), *dr. Abrudbányai* Ede (Háromszék m.), *dr. Görög* Joachim (Csik m.), *dr. Török* Andor (Háromszék m.), *dr. Szele* Béla (Brassó), *dr. Kocsán* János (Nagyvárad), *dr. Barabás* Béla (Arad), *gróf Béli* Kálmán (Szilágy m.), *dr. Balázs* Adnás (Udvarhely m.), *dr. Szoboszlai* László (Marostorda m.), *Jocksmann* Ödön (Kolozsvár), *bárá Jósika* János (Szilágy m.), *Desbordes* Ernő (Szolnokdoboka m.), *dr. Paal* Árpád (Szatmár m.), *dr. Weiss* Sándor (Máramaros m.), *dr. Wiler* József (Csik m.), *dr. Bernády* György (Marostorda m.), *Zima* Tibor (Arad), *Sándor* József (Háromszék m.), *gróf Bethlen* György (Udvarhely m.), *dr. Gyárfás* Tlemér (Csik m.), *dr. László* Dezső és *Kovács* Károly (Csik m.), *Szakács* Péter (Udvarhely m.), *dr. Sulyok* István (Kolozsvár).

Ez a lista azonban még nem végleges, lehet, hogy az intézőbizottság változtatni fog rajta.

Dr. Gyárfás Elemér, a Magyar Párt vezetőségi tagja Bukarestbe utazott és a magyar kisebbség képviselőletében megkezdte a választási kollaborációra vonatkozó tárgyalást a kormányval.

— Üzemi lőállományának kiegészítése végett a székesfőváros fuvartelepe 30 drb hidegvérű, 2-7 éves lovat szándékozik beszerezni. Felhívja tehát azokat a lőtulajdonosokat, akiknek eladásra szánt ilyen lovak birtokukban vannak, hogy ezeket ezévi április hó 30-án, pénteken d. e. 10 órakor a Fuvartelepen (IX., Ecséri ucca 6. sz.) eladás végett mutassák t.

Árverés

Kecskeméten a *Lechner* Ödön ucca 1. szám alatt Héjas-féle pinóben, 1926 április 23-án, délelőtti 11 órakor, késedelmes adós (térhe, kir. közjegyző közbenjöttével)

400 hl urasági fajbor

(rizling, burgundi, ezerjó), 10-50 hl-es tételekben, a legtöbbet igerőnek készpénz fizetés ellenében eladatik

— Felakasztotta magát a disznóólban. *Balla* Lázárné a Madarász-telep 36. sz. pavillonjának udvarán lévő disznóólban felakasztotta magát. Az életunt asszonyt idejekorán levágták a kötélről, majd a mentők a Rókus-kórházba szállították.

GLEICHENBERG

GYÓGYFÜRDŐ

május 1-től szeptember 30-ig

Gyógyítja a légzőszervek és a gyomor katarusait, asztmát, emfizémát, szív- és a vérérdényrendszer megbetegedéseit, női bajokat.

Konstantin-, Emma-forrás, inhalatóriumok, természetes szénasavas fürdők, pneumatikus kamrák, elektroterápia, hidegvízgyógyintézet.

Prospektust küld a Kurkommission

Balatonalmádi fürdő

kávéház és étterem, újonnan épült, legforgalmasabb helyen azonnali bérbeadó

Dövebbet : Bakos Kálmán, Veszprém

Florenz Hotel Stella d'Italia & San Marco Via Calzauoli 8. A város középpontjában. Teljesen újjalakítva. Nyáron ugyane vezetés alatt: **Hotel Antico Castello Anagnano**-ban. Pompás fekvés a tyrrheni tenger partján. Penzió 40 lírától. Tulajdonos: **Alfredo Cremoni**

Grado „Alla Salute“

Hofpension und Kurhaus Idény április-szeptember. Prospektus ingyen és bérmentve. Tulajdonos: **Med. Dr. M. Oransz** Igazgató: **M. Khuner**

PALACE-SANATORIUM DR. SZONTAGH NOVI SMOKOVEC UJTATRAFÜRDŐ

MAGAS TATRA (Csehszlovákia)

1010 méter magas a tenger fölött. A jelenkor legmodernebb magaslati gyógyintézete. Valamennyi szobában hideg-meleg víz. Apartementek. Egész éven át teljes üzemben. Teljes ellátás szobával sorvosi teljgyelettél Kcs. 80-tól kezdve

Illusztrált prospektust kívánságra küld az igazgatóság

Grado HOTEL PENSION „Excelsior“ Finom polgári ház, Kiváló konyha. Mérsékelt árak. Az elő- és utószobákban nagy kedvezmény. Prospektus ingyen. Felvilágosítással **J. Danneberg**, Wien, I., Graben, 28. szolgal

Grand Hotel Savola

ezelőtt Hungaria Rimini-Italia

Újonnan renovált elsőrangú szálloda a tengerparton 150 szobával, hideg és meleg folyóvízzel, fürdőszobákkal. Olvasóterem, lift, zene, teniszpálya, garázs, autóbusz az állomásnál. Kérjen prospektust

Pensione Sirocchi Riccione

(Italia) Elsőrangú családi penzió központban. Házi konyha. Árak: július-augusztus 35, egyéb hónapokban 22-25 líra. Felvilágosításokkal szolgól: **HAMOS & Comp. cég**, Budapest, VIII., József körút 21

Grand Hotel Igler-Hof

IGLS Innsbruck mellett (Észak-Tirol) magaslati gyógyhely, 900 méter a tenger felett, magaslati éghajlat, hőmentes. Előkelő családi otthon. Szabadon álló felvez. Gyönyörű kilátás a hegyekre és gleccserekre. Legmesszebbinél kényelem. Külön lakosztályok fürdővel. Hall, tánchelyiség. Bar. Saját gazdaság. Teljes penzió.

Mérsékelt árak. — Legjobb konyha.

Ideális tavaszi tartózkodóhely mérsékelt árak mellett

Újból való megnyitás május hó 20-án. A szálloda a tulajdonos személyes vezetésénél áll. **Adolf Zimmer**

Egy majomszerű torzszülött fel-
dulta Nagybecskerek nyugalmát. Az
egyik nagybecskereki lap nyílttér rova-
tában Nyilatkozat jelent meg a követ-
kező szöveggel:

»Pénteken a városban történt ma-
jomszerű torzszülöttel kapcsolatosan
olyan hírek terjedtek el a városban,
mintha a halvszületett magzatnak a
feleségem volna az anyja. Hogy ezen
rosszakaratú asszonyi híresztelésnek
elejét vegyem, ezennel kijelentem, hogy
feleségem normális, egészséges fügyer-
meknek adott életet, aki hála Istennek
a legjobb egészségnek örvend. Jedinák
Pál műköszörős.»

Humorosan hat Budapesten ez a kis
nyílttéri nyilatkozat. Nagybecskereken
azonban szomorú valóság és az egész
ügy, amely mögötte van, igen nagy
port vert fel. Az egyik becskereki asz-
szonynak azonban nemrég valóban fur-
csa torzszülöttje született. A helybeli
Kleitszsanatóriumban helyezték el az
asszonyt gyermekével és a legnagyobb
titokban tartották, hogy ki az újszülött
anyja. Igen természetes, hogy megin-
dultak a találgatások, amelyek során
rengeteg név került felszínre. A sok
név gazdája mind igen erélyesen tiltá-
kozott és a tiltakozásnak igen sokszor
»kézzelfogható jelét« adták. Komoly
perpatvarok, veszekedések, perlekedések
keletkeztek és a városban napokig nem
beszéltek egyébről, mint a »gorillafé-
ről. Különös módon éppen Jedinák mű-
köszörős feleségét kezdték ki legjobban
a pletykák, úgyhogy férjének végül
erélyesen a sarkára kellett állnia és a
Nyílttér-rovatban kellett visszabom-
báznia az áskálódókra. A harc még dúl
s nem lehet tudni, hány nagybecske-
reki asszony »jóhíres« marad a poron-
don.

— Elmarad a bécsi derby, pa-
naszkodnak az osztrák divatárusok.
Azok az ipari szakmák, amelyeket
elsősorban érintenek a sportese-
mények, tegnap Bécsben gyűlést
tartottak, hogy megbeszéljék hely-
zetüket arra való tekintettel, hogy
az idén nem lesz derby. A keres-
kedelmi és iparkamarában volt a
tanácskozás. Az érdekeltek megle-
hető izgatott hangulatban pana-
szolták föl, hogy a városi adóha-
tóság irgalmatlan politikája miatt
az idei derbyt nem fogják megtar-
tani, sőt az egész derby-mítting két-
séghessé vált, mert az adóterhek el-
viselhetetlenek. A konfekciós ipar
képviselői biztosra veszik, hogy a
derby elmaradása következtében
csupán ebben az iparágban 3000-
4000-rel fog szaporodni a munka-
nélküliek száma.

— Házasság. Barta Magda és Szántó
Ferenc (Vác) jegyesek. (Minden külön
értesítés helyett.)

Mendő Terka és Mészáros László okl.
építész-mérnök e hónap 25-én házassá-
got kötnek.

— György angol király nagyapa.
Az Est tudósítója jelenti London-
ból: A yorki hercegné, a király
másodszülött fiának felesége, szer-
dán hajnalban egészséges leány-
gyermeknek adott életet.

Hotel Imperial
Karlsbad
A kényelem és vezetés tekintetében
utólérhetetlen szálloda április 25-én
nyitja üzemét.
Előzetes bejelentést kérünk!
Június közepéig és augusztus
közepéig kezdődőlegrendki-
vül mérsékelt, szabott árak!
Kérjen árjegyzéket és prospektust

— Gyilkoltak a királyhalmi »du-
gott bálon«. Csehó István király-
halmi földművest hétfőn reggel
holtan találták meg az egyik ki-
rályhalmi tanyai ház udvarán. A
megejtett vizsgálat megállapította,
hogy késsel döfték át a szívét
s ez okozta rögtön halálát. A uyo-
mozás eddig még nem vezetett
eredményre, nem találták meg a
tettest, annyit azonban megállá-
pítottak, hogy valószínűleg egy
ügynevezett tanyai »dugott bál«
szerencsétlen összeszólalkozásról
lehet szó és itt történt a halálos
késelés. A szegedi és környéki ta-
nyai legények ugyanis, hogy a
báli engedélydíjakat megtakarít-
sák, titokban rendezik meg mulat-
ságaikat. Az ilyen titkos mulatsá-
goknak rendszerint verekedés, sőt
halál a vége.

— Vajjon mikor indulnak már meg
az összes pesti liftek? (Panaszos levél.)
Tisztelt Szerkesztő úr! Csodálatos mó-
don a lakásdrágítás szakadatlan folyta-
tása ellen illetékes helyen igen kevés
szó hangzik el, pedig a teher elvisel-
hetetlen. A háztulajdonosok az utolsó
két év alatt a fokozatos lakásdrági-
tás előnyeit élvezik, de ez a köznek
egyáltalán nem használ: az építkezés
nem lendült fel, sőt szinte teljesen
megszűnt. A háztulajdon ma már jó
üzlet. Amit azonban a lift, liftkezelés,
liftszállítás terén produkálnak, az
egyszerűen elviselhetetlen. A budapesti
házak beteg liftjeinek száma megszá-
mlálhatatlan. Majdnem azt merném
mondani, hogy ez a város egy nagy
liftkórház, orvos, ápoló és gondozó
nélkül. A legkisebb, szinte megma-
gyarázhatatlan ok is elegendő arra,
hogy a liftközlekedést beszüntessék,
annak újból való megindításához pe-
dig — legtöbb esetben — a lakóknak
maguknak kell összeállni. Es miután
már nagy költségekbe verték magu-
kat, egy újabb fittyentésre megint
megáll a lift. Kérem tisztelt Szer-
kesztő úr, adóra annak, hogy a há-
ztulajdon milyen kitűnő üzlet, vajjon
mikor indítják már meg az összes bu-
dapesti háztulajdonosok az oktatlanul
félenségre kárhozott pesti lifteket?
Tisztelettel A. Z.

— Az osztrák fürdő- és nyaraló-
helyeken az idén nem lesz »gyógy-
zene«. Bécsi tudósítónk jelenti:
All a harc az ausztriai zenészköz-
vétség és a fürdőhelyek kurkom-
missziói között, mert visszautasi-
tották a zenészek béremelési követ-
elését. A tárgyalások már megsza-
kadtak és a zenészek egyesülete
bojkott alá helyezte az összes ausz-
triai fürdő- és üdülőhelyeket, első-
sorban a Bécs közelében lévő Ba-
dent. Ezen az üdülőhelyen sem köz-
tereken, sem kávéházakban, bárók-
ban, sőt a színházban sem lesz ze-
nek. Az osztrák zenészek szövete-
sére táviratban kérte meg a kül-
földi zenészek egyesületeit, hogy
támogassák a bérharcban és ren-
deljék el a nemzetközi zárlatot az
ausztriai fürdőhelyek fölött. Ez a
bojkott rossz időben jön és kétsé-
gtelenül meginkább csökkenteni fog-
ja az idegenforgalmat, pedig az
osztrák fürdőhelyek amúgy sem
nagy reménysekkel néztek az
idei nyaralószézon elé, külföldiek
csak szorványosan jelentkeznek és
az osztrák közönség idegen fürdő-
helyekre készül.

— Betörték az ablakot és betörték a
lakásba. Ötvenegy Gálly Balázs né-
vű verhegyi házának ablakát ismeretlen
tettesek betörték és azon keresztül be-
hatoltak a lakásba és onnan többmillió
értékű ruhaneműt elloptak. A nyomozás
megindult.

— Elethelépt a nyári időszámi-
tás Angliában és Franciaország-
ban. Április 18-án vasárnap haj-
nali két órakor megkezdődött Ang-
liában és Franciaországban a
nyári időszámítás. A nyári időszá-
mitás minden valószínűség szerint
az idén is szeptember 1-étől fog
tartani.

— Pénz nélkül akart vacsorázni egy
körözött tolvaj. Virág Ferenc pék-
ség a Székvetség ucca 12. szám alatt
levő vendéglőben megvacsorázott. Va-
csora után Virág fizetés nélkül akart
távozni, de elfogták, bevitték a főka-
pitányságra, ahol kiderült, hogy ro-
vottmúltú és most is körözik lopás és
sikkasztás miatt. A rendőrség letar-
tóztatta.

A jövő héten röpül a „Norge“ a Spitzbergákra

Moszkva, április 21

(Az Est külön tudósítójától)

A Spitzbergákon csak 24-re ké-
szül el a hangár. Amundsen

A Norge, Amundsen léghajója Oslo fölött

Uj Josephus Flavius-kéziratok Jézus Krisztus koráról

— Az Est tudósítójától —

A Times nemrégiben átvette egy
vidéki angol egyházi lapnak azt a
szenzációs híradását, mely szerint
nemrégiben megtalálták Josephus
Flavius, a híres zsidó-római törté-
netíró művének, »A zsidó há-
ború«-nak, egy ószlavónnyelvű
fordítását, amely az eredeti szö-
veg fordítása lenne. Egy kiváló
bécsi archeológus, dr. Robert Eis-
ler, most hosszabb ismertetést kül-
dött a Timesnek erről a felfede-
zésről. Az értékes írást — mint a
Neue Freie Presse írja — már né-
hány évvel ezelőtt találták meg
és ő. Eisler tanár, már 1925 októ-
berében ismertette az erlangen-i
filológus-kongresszuson ezt a for-
dítást.

Tizenhét kéziratból áll ez a mű,
amelynek nyelve egy régi, észak-
orosz dialektus. Az egyes kézira-
tokat különféle orosz könyvtárak-
ban (Moszkva, Kazán) találták
meg. Nemrégiben adta ki Konrad
Grasz professzor az orosz szöveg-
nek teljes német fordítását.

Rendkívül érdekesen világítja
meg Josephus Flavius könyvének
ez az új szövege a jeruzsálemi vi-

léghajója tehát egyelőre a le-
ningradi hangárban ma-
rad és a jövő hét derekán
kel útra. Riiser Larsen had-
nagy ezt az útrészletet tartja
a legveszedelmesebbnek,
mert mostanában nem kedve-
zők az időjárási viszonyok
és gyakran dúl szélorkán.

szonyokat, Krisztus fellépése és
halála idején. Eszerint kétsége-
len, hogy a rómaiak annakidején
forradalmi mozgalmat láttak Jézus
jeruzsálemi diadalmos bevonulásá-
ban és a templomnak zsidóktól és
rómaiaktól való megisztításában.

Hiszen még Szent Márk is »for-
radalomról« beszél és megemlíti,
hogy Barabás és »összesküvő tár-
sai« vérfürdőt rendeztek. Ekkor
történt, hogy a »siloihi torony«,
amelybe a fellázadt galileaiak be-
vették magukat, »összeomlott« a
szerencsétlen forradalmárok fölött.
Erről már Szent Márk is írt és
most az új kézirat alapján megá-
lapítható, hogy a rómaiak ezt a tor-
nyot ostrom alá vették és faltörő
kosok segítségével döntötték a Mes-
sias hűveire.

Igen érdekes, hogy Josephus Fla-
vius, aki meglehetősen ellenséges
hangon és ellenséges szempontok-
ból írta Jézus személyéről, maga sem
veti föl a vádat, hogy Jézus a ró-
mai megszálló csapatok ellen akart
felkelést szervezni, és elismeri,
hogy csak néhány rendkívül vak-
hívő sodorta őt ebbe a moz-
galomba.

LÓSPORT

Ma délután 3 óra 25 perckor Káposz-
tásmegyeren löverseny van. Utolsó kü-
lönvonalat 2 óra 55 perckor.

Avanti tavalyi gátformái szerint ma-
gas papír az akadályhendikepben.

Felkelő még Timpaner kezében is
megnyeri az eladóversenyt, ha Senki
más nem fut; ez azonban jó ellenszán-
s. Evje Marshall-nak multkor oly jó
momentuma volt, hogy a javára meg-
változott súlyviszonyok győzelemhez
segíthetik.

Nandine mult szerdán, ha jó startot
vesz, jobb dolog lett volna, mint mai
versenyében, ahol Impossible megver-
heti.

Nápoly kimagasló klasszis a nap má-
sik akadályfutamában.

Damocles jó nyereg, ha Singert üt-
tik rá. Multkori gyenge lovasával ve-
réséget szenvedhet.

Wiltshire vasárnap talán hajtani fog
Budapesten. Csak előre-nek ugyanis
nincs hajtója a Divat-díjban, mert

Novák ott saját Filemont-jának ko-
csijába ül. Minthogy azonban Csak
előre tulajdonosa Iova győzelmét re-
méli, tehát annak hajtására Wiltshi-
re-nek tett ajánlatot.

Új favoritja támadt a bécsi ügető-
derbynek, amennyiben Hafner Drago
Xenophon-ját váratlanul lefogadták
3/4-re. Xenophon eddig nem mutatott
derbyformát. Favorizálása inkább
arra vezethető vissza, hogy az eddig
kombinációkba vett lovak közül Hol-
landweibehen nagyon rossz. Fregoli
nem tud állni, Hispano letört. April-
scherz pedig még sem klasszis.

Tisztviselő-
nek nagy
kedvezmény!

Csizi

Nyitva május
1-ől szeptem-
ber hó 30-áig

Jód-brom-fürdő

Érlelmeszedés, golyva, ideg-, csont-, bőrbajoknál,
hűdésknél, stb. stb. rendkívül gyógyhatású.

Napi ellátás fürdővel együtt 50-60 Kc

Felvilágosítással szolgál a
Fürdőiroda ÉDESKÜTV L-nél, Budapest, V. ker. Er-
szébet tér 8. és az Igazgatóság, Csizifürdő-Slovenakó

SZÍNHÁZ

A SZÍNHÁZAK MA ESTI ELŐADÁSAI:

OPERAHÁZ: *Bajazzok és Coppelia* (A. bérlet 25. szám; 7).
NEMZETI SZÍNHÁZ: *Az eszményi férfi* (7).
KAMARASZÍNHÁZ: *Szivárvány; Öt-vegy Varga Abrisné; Az ökör* (Előszőr; 1/8).
VIGSZÍNHÁZ: *Az alvó férfi* (1/8).
MAGYAR SZÍNHÁZ: *Párizsi kirakat* (1/8).
RENAISSANCE SZÍNHÁZ: *Nincs előadás.*
BELVÁROSI SZÍNHÁZ: *Az ártatlan Don Juan* (1/8).
KIRALY SZÍNHÁZ: *A királyné rózsája* (1/8).
VÁROSI SZÍNHÁZ: *Traviata* (1/8).
FŐVÁROSI OPERETT SZÍNHÁZ: *Nincs előadás.*
ANDRÁSSY UTI SZÍNHÁZ: *Katalin; Mi történt Kelemennél; Krumplicapálás; A jósnő; Csipje meg a feleségem; Ilonay, Kékény, Vaszary, Boross, Békeffy, Radó magánénekei* (1/8).
ROYAL ORFEUM: *A Teréz körúti Színpad vendégjátéka. Új műsor* (1/8).
PAPAGÁJ kezdete 11 órakor.
KIS KOMÉDIA: *Die Klabriasparchie* (8).
BEKETOW CIRKUSZ: *Naponta este 1/8 órakor és minden csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap délután 4 órakor különlegességi előadás. Telefon: L. 919-35.*

**** Erdemes volt? A Renaissance Színház és a Belvárosi Színház átvetta a konzorcium. A színház egy darabig játszottak, próbáltak, azonban nem sok anyagi eredménnyel. Most hosszú harcok, viták, izgalmak, színházbezárások és szünetek után új helyzet teremtődött, amelynek értelmében a két színháznál már minden úgy történik, ahogy azelőtt volt: Bárdos Artúr az igazgató, a részvénytársaság az anyagi felelősség. A részvénytársaság vállalta a dologi költségeket, a fennmaradó összegből a szerződött tagok gázsijának a felét ezen az alapon újra dolgozni kezdenek.**

**** Reiner Frigyes az Operaházban.** Az Operaház igazgatósága már az évad eleje óta tárgyalásban van Reiner Frigyesel, hogy amennyiben idén Európába jön, vezényeljen néhány operaházi előadást. Néhány héttel ezelőtt még úgy volt, hogy Reiner nem jön haza Amerikából, hanem elfogadja egy ottani menedzser ajánlatát és a cincinnati-i évad befejezése után Newyorkban dirigál hangversenyeket. Néhány nappal ezelőtt azonban Reiner kábelsürgönyben értesítette az Operaházat, hogy május 10-ike és 18-ika közt hajlandó két estén dirigálni. Reiner Frigyes, aki ezúttal először fog előadást vezényelni az Operaházban, az első estén *A walkír*, a másodikon *A nürnbergi mesterdalnokok* előadását fogja dirigálni.

**** A Magyar Színház új darabja.** A Magyar Színház legközelebbi újdonsága Bus Fekete László egy vígjátéka lesz, amelynek egyelőre nincs még végleges címe. *Szabó Mihály szerencsésje, Csuda Mihály szerencsésje* vagy ehhez hasonló címe lesz a vígjátéknak, amelynek címszerepét *Rózsahegy* Kálmán fogja játszani, mint vendég. A darabot a jövő héten megkezdik a próbákat és május közepétáig fogják bemutatni.

Akár külföldi, akár vidéki, a
Csókos asszony-t
 mindenki megnézi a
Városi Színházban

**** Nincs béke, háromszázmillió árán sem!** Biller Irén és a Fővárosi Operett Színház ügyében eddig nem sikerült a békéltető tárgyalások. Holnap kell összeülni a választott bíróságnak, amely most már ítéletet fog hozni ebben az érdekes ügyben. Ma reggel kerestük Billert. Hol találtuk meg — az énektanárnőjénél. Tanul énekelni. Ezeket mondja telefonba:

— A bíróság elé került a dolog. Nincs béke. Az én bíráim Hegedüs Gyula és Odry Árpád lesznek, a színház eddig még nem nevezte meg bírát. Én felajánlottam, hogy a követelésemből 300 milliót engedek, azonban a színház ezt nem fogadta el. Most nem bánom, hogy mi történik, tanulok és aztán majd megkérdezem, hogy hány énekes primadonnája van Budapestnek, aki úgy tud énekelni, mint én!

**** Huszont "Cirkuszhercegnő"** Bécsben, levél Budapestre. *Kálmán Imre Cirkuszhercegnő* című operettjének tegnap este volt az első jubileuma Bécsben. 25-ször játszották a Theater an der Wienben. Úgy volt, hogy a szerző már tegnap Budapestre érkezik, hogy az operett itteni előadásáról és szereposztásáról tárgyaljon, azonban éppen a jubileum miatt nem jöhetett *Kálmán Imre* Budapestre és így a hét végére halasztotta útját. Ezalatt Pesten a szereposztás körül is történtek események. *Kiss Ferenc* levelet írt *Roboz Imrének*, amelyben egy szereplő elvesztéséről és egyéb dolgokról írdogált és arról, hogy elutazik. Hogy most a *Cirkuszhercegnő* körül mi lesz, majd a hét vége felé tisztázzuk.

**** A Teréz körúti Színpad új műsora.** Tegnap este mutatta be a Royal Orfeumban vendégszereplő Teréz körúti Színpad új műsorát. A három és félórás előadásban sok az ötlet, a szellemesség. A sikert aratott műsorban van *Szép Ernő Tavassz hangulat* című jelenete, amelyben *Pethes Sándor* és *Somogyi Erzsébet* játszik két pompás parasztgúrárt. A színház másik vendége *Ráth Márton, Kováry Gyula* és *Noti Károly* operettjében kapott halás szerepet. Mellette *Gárdonyi Lajos* kabinetalakítás kacsagattá meg a közönséget. Sikere volt *Nagy Endre* kis revüjének, amelynek címe *Mi lenne, ha gyűztünk volna? Salamon Béla* és *Posner Magda Liptay Imre Mme Lulu* című kacagató bohózatában kellett élénk derültséget a nézőtöredéknek. Ezeket a darabokat pompásan kapcsolják össze *Nagy Endre* humoros konferanszai, továbbá tréfák, jelenetek, amelyek szerzői *Békeffy László* és *Nagy Endre*, a zenét részben pedig *Lányi Viktor, Losonczy Dezső* és *Márkus Alfréd*.

**** "Plátói szerelem."** Ez a címe *Lothar Schmidt* új darabjának, amelyet a berlini *Residenztheaterben* adtak elő és amely sikert aratott. — Tizenhat éves korában megy férjhez egy rajongó bakfi egy ügyvédhez. És az ügyvéd egy darabig meg van róla győződve, hogy fiatal felesége összes ábrándjainak ő áll a középpontjában, ő a hős, a Szent György lovag, aki a gonoszság és igazságtalanság sárkányja ellen küzd ügyvédi talárlójában, az igazságot és illő honoráriumért. De éppen ez az — a honoráriumért való lovagi küzdelem, amit az ábrándozó idealista fiatal nő nem tud kellőképpen honorálni. Megunja férjét és regényeket olvas, mindig egy bizonyos írónak a regényeit, amelyek romantikus hősről szólnak, olyanokról, amilyenekről ő szokott álmodni. És levelet ír ennek a szerzőnek és az válaszul neki. Személyesen hangon kezd neki írni a fiatal asszony és végül is egyik levélben arra kéri, hogy szeretne vele személyesen megismerkedni, mert őt olyannak látja, olyan igazi férfinak és romantikus hősnek, mint a regényalakjai. És ekkor némi csalódás éri ezt a fiatal hölgyet, mert kiderül, hogy a romantikus hősről romantikus szerzője nem éppen romantikus hős, nem éppen férfi, hanem, egy kis nüanszkülönbséggel, egy vénkisasszony, aki nem tudott férjhez menni és ezért ilyen módon keres és talál jóvelemzőt megjelölést. Nagyon esalodik tehát a fiatalasszony, most már nem keres romantikus hőst, most már megelégszik férjével is, aki nem sárkányölő Szent György ugyan, se nem Romeo, de elég szépen keres,

az igazságtalanság elleni szent harcában.

**** A kereskedelmi miniszter és az oroszok.** A Renaissance Színházban szombaton vendégszerepel a Moszkvai Művész Színház. Az oroszok igazgatója kérvénnyel fordult a kereskedelmi miniszterhez, adjon feláron való utazásra engedélyt a társulatnak, amit a kereskedelmi minisztérium meg is adott, hogy könnyítsen a színház és a vándortársulat helyzetén. Az oroszok különben egy különálló *Csehov-estét rendeznek*, amelyen Csehov-nak Budapestre eddig még nem játszott három egyfelvonásosát fogják játszani.

**** Sopronban bezárták a magyar színházat.** Sopronban, *Somogyi Ödön* színikirigátor nemrég határozott vendégszereplését kezdte meg társulatával; a vendégszereplés azonban csak tíz napig tartott. Tíz nap után a direktor bezárta a színházat és visszament társulatával Győrbe. Az igazgató kijelentette, hogy nem bírta tovább a rettenetes viszonyokat, azért hagyta el a várost. Sopron most mozgalmat indít, hogy valamilyen módon megoldják a színházproblémát.

**** Ki lesz a Színész Szövetség új elnöke?** A színésztársadalomban legközelebb újra fontos esemény fog történni. Úgy értesülünk, hogy a közeljövőben elnököt fog választani a Színész Szövetség. A Szövetség vezetői és választmánya már régóta foglalkozik ezzel a kérdéssel, annyiban már döntött is, hogy hacsak lehet, az idei választásokon az elnöki széket nem színesszel fogják betölteni, hanem egy a színésztársadalmon kívül álló személyiséggel, lehetőleg olyannal, aki a színészek érdekeivel együtt tud érezni és a színészek ügyeiért szívesen vállalja a munkát.

Ez az elnökválasztás már olyan aktuális, annyira a közeljövőben várható, hogy máris megindultak a korteskedések és a kombinációk arra nézve, ki legyen a Színész Szövetség elnöke. Nevek kerültek forgalomba, pártok alakultak, általában már most lehet látni, hogy ez a választás igen érdekes és izgalmas lesz. Néhány kombinációról már be is számolhatunk. Szó van arról, hogy a színészek közül soha nem amellet vannak, hogy *Bárczy István* kéri meg a tisztség elvállalására, vannak akik *Ugron Gábor* akarják a Színész Szövetség elnökének. Kombinálják még elnöknek *Herczeg Ferencet* is, azoknál vannak, akik amellet érvelnek, hogy a Színész Szövetség elnöki tisztségét *ifjú Wlassics Gyula báróval*, az Operaház volt főigazgatójával kellene betölteni.

Hogy ezek közül a kombinációk közül melyik fog megvalósulni, az természetesen bizonytalan. Egyelőre csak készülődnek a pártok, folyik az agitáció, majd a következő hetekben megjelentendő választáson tisztázódik a helyzet véglegesen.

SZÍNHÁZAK, KABAREK, VARIETEK ÉS MOZIK KÖZLEMENYEI:

*** Traviata — Alpár Gitta.** Gyönyörű estéje lesz ma a Városi Színházban. *Alpár Gitta*, a *M. kir. Operaház* csodás hangú művésznője fogja énekelni mint vendég a *Traviata* címszerepét. Az érdeklődés az eseményhez márten rendkívül.

Corvin Színház
 holnapi premierjén
A kékvérűek
 8 felvonásban az amerikai iparbárok életéből.
 Főszereplők:
Virginia Valli, Eugen O'Brien
 (Universal-Cosmos-film)
Guorsabb mint a szél
 Egy vakmerő lovas és egy pompás paripa története 6 felvonásban.
 Főszereplők:
Fred Thomson és Silver King
 Premier holnap
 1/7 és 9 órakor

*** Hoffmann meséi — a Városi Színház népszerű operaciklusának legközelebbi előadása — vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal.**

*** A "Csókos asszony" jegypénztára a nemzetközi vásáron egész napon át árusítja a Városi Színház diadalmas operettjének jegyeit.**

Lillian Gish
 világhírű filmje
Romola
 (Firenze Lilioma)
 Eliot George regénye, 2 részben, 12 felvonásban.
 Főszereplők: **Lillian Gish, Dorothy Gish és Ronald Colman**
 Holnapotól kizárólag a
Royal-Apollóban
 Metro-Goldwyn világattrakció

Mosjoukine rendezte
Nikolai Collin játssza
A végzet ura
 Egy titokzatos élet regénye 8 felvonásban.

Miami, a gazdagok paradicsoma
 Dráma az amerikai milliárdosok világából 8 fev.-ban. A főszerepben Betty Compson
 Holnap premier
Mozgóképfilm-Orthon
Uránia
Capitol Filmpalota

Csütörtök filmszenzációja
Raymond Griffith
 slágervígjátéka
Út a paradicsomba
OMNIA, CORSO TIVOLI

Ma először
 a legbravúrosabb Kalandorfilm!
A kincsek háza
 Hajsza életre-halálra, 2 részben és 16 felvonásban
 A főszerepben:
Pearl White
 A
Palace Színházban
 Előadások: 5, 1/8 és 1/10 órakor

* Az alvó férj — 36-adszor. Szardán harmincadszor játsszák a Vigszínházban Szenes Béla páratlan sikerű vígjátékát. Az egész esti műsort egymagában tölti be *Az alvó férj*.

* Gyerekek, sorakozatok és gyertek szombaton délután a Városi Színházba. *Jancsi és Juliska*, vagy *A búvós tulipán* kerül színre, ezer mókával.

* Der fröhliche Wienberg, a Kleist irodalmi díj nyertese, szombaton és vasárnap kerül színre a Fővárosi Operett Színházban. A bécsi Deutsches Volkstheater legkitünőbb tagjai adják dr. Beer Rudolf igazgató rendezésében. A következő kedden Tilla Durieux és berlini társulata kezdi meg vendégszereplését, amelynek folyamán váltakozva két-két estén a következő művek szerepelnek: Durio Nicodemi: *Der Schatten* (Az árnyék). Ibsen: *Hedda Gabler*. Sardou: *Fedora*. Heibel: *Gyges und sein Ring*. Jerome: *Lady Fanny und die Dienstbotenfrage* (Fanny és a cselédkérdés). Tilla Durieux ilyenformán leghíresebb és legragyogóbb alakításait fogja bemutatni. Rendes hely-árák.

* A »Csókos asszony« valamennyi legközelebbi előadására — csütörtök, péntek, szombat, vasárnap és hétfőre olyan nagymérvű a jegyek elővétele, mintha minden egyes előadás újra bemutató lenne. Minden este természetesen a bemutató utóérhetetlen együttese — *Hegedűs Gyula, Honthay Hanna, Somogyi Nusi, Sziklai, Kabos, Kompóthy, Horti* játsszák a Városi Színházban *Zerkovitz-Szilágyi* operettjét.

* Az elérhetetlen asszony. Az Andrassy úti Színház szombati szenzációsan ígérkező új műsorában mutatja be *Bús-Fekete László-Emőd Tamás-Nádor Mihály* regényes tárgyú, izgalmas és rendkívül érdekfeszítő 3 képes operettjét. Az elérhetetlen asszony-t olyan szereposztásban, mely a legelső operettszínházak is dicséretre válna. — *Biller Irén*, a legnépszerűbb operettprimadonna játssza a női főszerepet, partnere pedig a nem kevésbé népszerű *Lukács Pál* lesz, aki ezúttal először játszik énekes bonviván szerepet. A humorról *Kabos Gyula, Vassary Piroska* és *Pártos Gusztáv* gondoskodnak, akiken kívül még 20 szereplője van az operettnek. Az új műsorban kerül színre *Fodor László-Grenadin* című vígjátéka, *Földes Imre* »A második csésze tea« című vígjátéka, *Török Rezső* »Kupeckye« című vidéki története, *Harmath Imre* »Hol van Stiglitz« című bohózata, *Emőd Tamás-Nádor Mihály* »Esteledik alkonyodik« daljátéka és *Békefi-Vadnai* »A sárkány« című tréfája. Főrendező: *Bársony István*; zenei vezető: *Nádor Mihály*. Díszlettervező *Pán József*. Jegyek előre vált-hatók.

Gróf Ceruttiné Paulay Erzi (az első sorban balra) a pekingi mah-jong-versenyen első díjat nyert. Mellette Mr. Straun, az Egyesült-Államok képviselője

* A »Kitty és Kati« bemutatóelőadása. A Király Színházban április 30-án bemutatásra kerülő új operettje, a *Kitty és Kati*, amelynek szövegében *Martos Ferenc* a legmulatságosabb helyzetekkel és figurákkal igen érdekes budapesti miliőt rajzol meg, már teljesen készen várja az előadást. Az operett 3 felvonása közül kettő egy budapesti úgazdag báró villájának udvarában és szalonjában, a harmadik felvonása pedig egy gazdag bankár fogadószobájában játszik. A szerző ebben a milieuban igen kitűnő figurákat vonultat fel és sok alkalmat ad a szereplőknek arra, hogy a közönséget az első perctől kezdve az utolsó nagyszíriert mulattassák. Az első három előadásra a nagy érdeklődésre való tekintettel már árusítják a jegyeket.

* Kirakat és Juci. Miért *Kirakat* a *Párizsi kirakat*? Miért *Juci* a *Dr. Szabó Juci*? Mert ez az a két darab, amelyek legnagyobb sikere van és amelyet a közönség legjobban szeret. Budapesti szokás, hogy az emberek, annak ami jó és kedves, annak amit szeretnek, rövidítő becéző nevet adnak. Az idei szezonban a pesti nyelv két ilyen kedves szólásmóddal gyarapodott, az egyik a: *Juci*, a másik a: *Kirakat*. Mind a két szó a Magyar Színház szenzációs sikerű darabjainak címéből ered. Amit annyi ember megnéz, amin annyi ember mulat, amiről annyi ember beszél, az természetesen, hogy Budapesten hamar »Schlagwort«-tá válik. Ilyen két szólásmóddal lett Pesten a *Juci* és a *Kirakat*, mind a kettő a Magyar Színház színlapjáról került köztudatába a közönségnek, amely ma, azt ami kedves, ami jó, ami neki nagyon tetszik; egyszerűen vagy *Kirakat*-nak, vagy *Juci*-nak nevezi.

HANGVERSENY, ELŐADÁS

- * Egyed Zoltán előadestje ma 9. Z. (Koncert.)
- * Helge Lindberg Bach-Haendel estje április 27. (Fodor.)

MOZI

* Páratlan sikert aratott *A Schellenberg testvérek* Conrad Veidt, Lil Dagover és Liane Hayd tökéletes mesteri játéka. UFA bizonytalan időre prolongálta. Orion Színház csütörtöktől egy hétre műsorra tüzte. A sajtóban és a közönségnél olyan visszhangra talált Bernhard Kellermann új művének, a *Schellenberg testvérek* filmváltozata, amelyre a legnagyobb művészi eseményeknél is csak nagyon ritka példa akad. Az összes napilapok kritikusan méltánylással, elismeréssel és a magasztalás legszebb szavaival koszorúzták Conrad Veidt kettős alakítását, Liane Hayd és Lil Dagover művészi teljesítményeit, Karl Gruno mesteri rendezését. A közönség az eddigi összes előadások összes jegyeit elővételben kapkodta szét. Olyan nagy sikere van a műsornak, hogy, amire eddig még Magyarországon példa nem volt, annak a játszásába most csütörtöktől kezdve egy premier filmszínház: az Orion Színház is belekapcsolódik, az UFA pedig előre nem látható ideig fogja meghosszabbítani. Az Orion Színház a *Schellenberg testvérek* mellett az UFA egész

műsorát, vagyis a *Vadvilág Afrikában* című expedíciós filmsodát is fogja játszani. Ugy az UFA filmszínház, mint az Orion Színház igazgatósága tisztelettel kéri a közönséget, hogy torlódások elkerülése végett jegyeiről előre sziveskedjék gondoskodni. Az UFA Filmszínház előadásai hétköznapokon 7/6, 8/8 és 9/10 órakor, vasárnap 7/4, 8/6, 8 és 10 órakor, az Orion Színház előadásai hétköznap 5, 7, 9-kor, vasárnap fél 4, fél 6, fél 9 és fél 10 órakor fognak kezdődni.

* A MOZGÓFÉNYKÉPSZÍNHÁZAK MAI MŰSORA. *ANDRÁSSY UTI MOZGÓ* (Csengery u. 29. Andrassy út sarkok): *A 13-as bérkocsi* (filmregény 8 felv.) — *Vádjunk el* (vígjáték 7 felv., főszerepben Adolphe Menjou). (Előadások 5 órától folytatólagosak). — *ASTOR MOZGÓSZÍNHÁZ* (Akácia u. 4. Rákóczi út sarkán, a Nemzeti Színházzal szemben. Telefon: József 78-03): *Lakást keress!* (amerikai burleszk 5 felv., fős. Buster Keaton) — *Kelpecében* (kalandorfilm 8 felv., fős. Mary Prevost) — *Erdő és szépség* (6 felv., a modern testápolás köréből. Nem pornográfia. Csak 16 éven felülieknek). (Előadások kezdete 7/5, 8/8, 9/10-kor). — *BELVÁROSI MOZGÓ* (Telefon: József 153-38): *Erdő és szépség* (7 felv.) — *A vadász* (dráma 6 felv., fős. Carl de Vogt) — *Corvin és Magyar Híradó*. (Előadások kezdete 5, 7, 9/10-kor). — *BODOGRAPH MOZGÓ* (József körút 63. Telefon: J. 84-76): *Erdő és szépség útja* (a test művészetének diadala, 7 felv.) — *A vadász* (dráma 5 felv., fős. Carl de Vogt) — *Örök tűz, örök harc* (dráma 8 felvonásban, fős. Alice Terry). (Előadások folytatólagosak). — *CAPITOL* (Filmpalota, keleti pályaudvar mellett. Tel.: J. 43-37): *Lázadás az Ördögsgzigeten* (Harc a nőért, 8 felv., fős. Corinne Griffith) — *Ha nagy leszél!*... (életkép 8 felv., fős. Colleen Moore). (Előadások kezdete 5, 7, 9). — *CORSO MOZI* (Váci ucca. 9. Telefon: 63-99): *A fattyú* (Urville »Transatlantia« című regénye filmen, 8 felv., fős. Maria Jakobini) — *A nábob kincse* (Négyek jele, Conan Doyle detektívregénye, 7 felv.). (Kezdete 4, 6, 8, 10). — *CORVIN SZÍNHÁZ* (Tel.: József 89-88 és József 95-84): *A dollárherceg* (egymillió dollár és egy szerencsés fruska története, 10 felv., fős. Dorothy Mackail) — *A fekete sárkány* (arizonai történet, 6 felv., fős. Hoot Gibson). (Előadások 7/6, 8/8, 9/10). — *ELDORÁDO MOZI* (Népszínház ucca 31. Telefon: József 31-71): *Asszonyfaló* (Hugo Bettauer regénye után, életkép 9 fejezetben, fős. Henny Porten) — *Az európai asszony* (dráma 7 fejezetben, fős. Corinne Griffith és Conway Tearle) — *Prairie betyárok* (amerikai cowboy-történet, 5 fejezetben, fős. Tom Gibson) — *Gaumont és Magyar Híradó*. (Előadások 7/5, 8/8, 9/10). — *ELIT-MOZGÓ* (Vigszínház mellett): *Lakást keress!* (vérfagyasztó Orion-burleszk 5 felv., fős. Buster Keaton) — *Hulámsírban* (izgalmas kalandortörténet 8 felv., fős. Harry Piel) — *Úsd, nem apád* (víg. attrakció 5 felv., fős. Pilotti). (Előadások 5, 7/8, 9/10). — *KAMARA* (J. 140-27): *A dollárherceg* (egymillió dollár és egy szerencsés

fruska története, 10 felv., fős. Dorothy Mackail) — *A fekete sárkány* (arizonai történet 6 felv., fős. Hoot Gibson). (Előadások 7/6, 8/8, 9/10). — *MOZGÓKÉP-OTTHON* (Telefon: Lípót 982-82): *Lázadás az Ördögsgzigeten* (Harc a nőért, 8 felv., fős. Corinne Griffith) — *Ha nagy leszél!*... (életkép 8 felv., fős. Colleen Moore). (Előadások kezdete 4, 6, 8, 10 órakor). — *NYUGAT-MOZGÓ* (Telefon: 71-62): *Hurrá, Kalifornia!* (vígjáték 8 felv., fős. Reginald Denny) — *A gyönyörű lovag* (dráma 6 felv., Harry Liedtke). (Előadások 7/4, 8/6, 9/8, 10/10-kor). — *ODEON-MOZGÓ* (VII. Rottenbiller u. 37/b. J. 2-63): *Hurrá, Kalifornia* — *Sally* — *Híradó*. (5, 7/8, 9/10-kor). — *OLYMPIA* (Erzsébet körút 26. Tel.: József 129-47): *A gyilkos arany* (éredkesítő dráma, 2 rész, 10 felv., Franks Norris hasonnevű világhírű regénye nyomán, fős. Gibson Growland) — *Buster is bedőlt egyszer* (amerikai burleszk 2 felv., fős. Buster Keaton) — *Coco, mint kísérlet és Coco, az utolsó mohikán*. (Előadások 4, 6, 8, 10-kor). — *OMNIA* (József körút 31. Telefon: J. 1-25): *A fattyú* (Urville »Transatlantia« című regénye filmen, 8 felv., fős. Maria Jakobini) — *A nábob kincse* (Négyek jele, Conan Doyle detektívregénye, 7 felv.). (Kezdete 5, 7, 9). — *ORIENT-MOZGÓ* (VI. Izabella ucca 65. Tel.: 150-87): *Rózsálovag* — *Smokkék műkedvelnek* — *Mr. Edison* — *Híradó*. (Előadások kezdete 5, 7, 9/10-kor). — *ORION SZÍNHÁZ* (Eskü út 1. Tel.: József 150-01): *Lázadás az Ördögsgzigeten* (Harc a nőért, 8 felv., fős. Corinne Griffith) — *Ha nagy leszél!*... (életkép, 8 felv., fős. Colleen Moore) — *Gaumont Híradó*. (7/6, 8/8, 9/10). — *PALACE FILMSZÍNHÁZ* (a Newyork-palotával szemben. Telefon: József 65-23): *Pearl White* legújabb kalandorfilmje: *A kincsek háza* (hajsza életre-halálra, 2 részben, 16 felv. Első rész: *Milliók a föld alatt*. Második rész: *A sátni kutyája*. Mindkét rész egy előadásban) — *Híradók*. (Előadások kezdete 5, 7/8, 9/10 órakor). — *ROYAL-APOLLO* (Erzsébet körút. Tel.: József 118-94): *A fattyú* (dráma, 8 felv., fős. Maria Jakobini, Erich Kaiser, Titz és Mary Kid) — *A nábob kincse* (Négyek jele, Conan Doyle világhírű Sherlock Holmes regénye, 7 felv., fős. Isobel Elson, Norman Page, Frederik Rogmann). (Előadások kezdete 7/6, 8/8, 9/10 órakor). — *TIVOLI MOZGÓ* (Nagymező ucca): *Az örvény* (egy asszony tragédiája, fős. Beregi Oszkár, Max Landa, Erika Glatier és Koór Ida) — *Bizd az asszonyra!* (regény az asszonyi hűségéről, 6 felv., fős. Catharina Macdonald). (Előadások kezdete 5, 7/8, 9/10-kor). — *TURÁN-MOZGÓ* (Nagymező és Mozsár ucca sarkok. Tel.: 64-20): *Örök tűz, örök harc* (amerikai történet 8 felv., fős. Alice Terry) — *Lakást keress!* (vígjátékattrakció, 6 felv., fős. Buster Keaton) — *Orlac* (dráma 8 felv., fős. Conrad Veidt). (7/5, 8/8, 9/10-kor). — *UFA FILMSZÍNHÁZ* (Teréz körút 60. Tel.: Lípót 921-32 és Lípót 921-33): *Híradó* — *Tinta Matyi kalandjai* — *Vadvilág Afrikában* (expedíciós csoda) — *Az UFA idei filmgyártásának büszkesége: Schellenberg Testvérek* (Bernhard Kellermann regénye 8 felvonásban. Női főszereplők: Lil Dagover és Liane Haid. A kettős címszereplők: Conrad Veidt, eddigi legnagyobb alakítása). A zenekart vezényli: Stephanides Károly zeneigazgató). (Előadások kezdete 7/6, 8/8 és 9/10 órakor). — *URÁNIA* (Telefon: József 121-35): *Lázadás az Ördögsgzigeten* (Harc a nőért, 8 felv., fős. Corinne Griffith) — *Ha nagy leszél!*... (életkép, 8 felv., fős. Colleen Moore). (5, 7/8, 9/10). — *VESTA-MOZGÓ* (Erzsébet körút 39. Telefon: J. 26-39): *Az óriások útja* (Pierre Benoit regénye, 10 felvonás) — *Gyönyörű lovag* (fős. Harry Liedtke, 6. felv.) — *Híradó*. (Előadások 7/4-től folytatólagosak).

Monte Carlo

pazar kiállítási film az örök tavasz és a forgandó szerencse birodalmából

Premier csütörtökön

Omnia Kamara

Ma utolsó nap

Omnia, Royal-Apollo, Corso

Mária Jacobini
a legjobb orosz filmprimadonna első berlini filmje

A fattyú

CONAN DOYLE
világhírű regénye

A nábob kincse

(A négyek jele)
Sherlock Holmes izgalmas kalandja

Bandi

minden rendben. Azonnal jelentkezz

Irodának vagy lakásnak alkalmas négy nagy uccal szobából, előszobából, stb. álló

helyiség

Márvin térnél május hó elsejére átadó

Cím: Rudolf Mosse hirdetőjében, Podmaniczky u. 49

Egy szoba-konyha lakás

azonnal beköltözhető, közvetlen háttulajdonostól átadó. VII. ker., Nevelési ucca 18. szám, bankküzlet

A városháza gyökeres átformálására készülnek a városi pártok

Ok: a beruházási program összetakolása

— Az Est tudósítójától —

A közönség érthetetlenül nézi mind azt ami a városházán történik. A pénzügyi bizottságban a szónokok egytől-egyig lecsepülték a beruházási programot és végül mégis egyhangúan hozzájárultak annak megszavazásához és elhatározták, hogy a külföldi kölcsönt felveszik. Ilyen beállításban valóban megfoghatatlan lenne a dolog, viszont azonban a kulisszák mögött sok olyasmi történik, ami a főváros jövő politikájára nagy befolyással lesz.

Mindenekelőtt tudomásul kell venni azt, hogy

a betervezett beruházási program valóban és végérvényesen megbukott.

Teljesen újat fognak csinálni, indokolt revízió alá vesznek minden egyes tételt, amelyet a tanács előterjesztett. Úgy kerítették meg azt a kellemetlenséget, hogy a tanács javaslatát nyíltan visszadobják, hogy az egészet keretnek nyilvánították, amelyen belül azután majd határozni fognak a tényleges munkálatokról, még abban sem döntöttek, hogy mennyi külföldi kölcsönt fognak felvenni, csupán annyit határoztak meg, hogy ez az összeg a mai néhez gazdasági viszonyok miatt nem lehet több, mint 20 millió dollár, azaz 100 millió aranykorona. Ebbe a megoldásba csak azért mentek bele, nehogy a törvényhatóságra háruljon az a felelősség, hogy a városi közmunkák megkezdését megakadályozta.

A városháza tehetetlenségét és a mai vezetés lehetetlenségét feltűnő módon igazolta ennek a kérdésnek feltárása és letárgyalása. Az Est nyilvánosságra hozta, hogy a pártokban palotaforradalmak készülnek, mert már a törvényhatósági bizottsági tagok sem tűrik azt az tuncyaságot, melybe belepusztult minden fontos kérdés elintézése. Másfél év óta a tanács az égető problémák közül egyetlenegyét sem mert előhozni és így a törvényhatóság nem volt abban a helyzetben, hogy a magyar főváros életviszonyain megfelelő módon változtasson.

A tanács maga érezte mulasztásait és hevenyészve összetakolt egy olyan beruházási programot, amelyen slendrián munka még aligha került elő talán egyetlen egy felelős tényszerű részéről sem.

A programnak csak az első két, illetve három évre szóló részét lehet félig komolyan venni, ez pedig nem más, mint öt üzem beruházási programja felhívítva a kislakás-építő akció tervével. Az ugyanis már nyilvánvaló, hogy a külföld csak hasznatható befektetésekre ad pénzt, tehát szociális beruházásokra semmiestre sem. Így azután sokkal kényelmesebb, ha az üzemek vonulnak előre, amelyeknek vagyona minden garanciát megad a külföldi hitelezőknek.

Amikor a városházán látták az izgatott hangulatot, amelyet az eddigi téletlenség okozott,

egyszerűen ráüzentek öt nagy üzemre, hogy gyorsan terjeszsenek elő valami programot, mert külföldi tőkecsoportok hajlandók pénzt adni a beruházásokra.

Erre az üzemek összeállítottak valami programfélért és beküldték a főváros tanácsához. Ott azután még arra se igen vigyáztak, hogy egyik üzem felterjesztése ne ütközzön bele a másik üzem program-

jába. Az egyik oldalon például az elektromosművek olyan irányú beruházásokra kér pénzt, amelynek alapján a Beszkar áramszolgáltatását nyújthatná, a másik oldalon pedig a Beszkar arra kér milliárdokat, hogy az egyik telepét úgy fejleszthesse ki, hogy minden áramszolgáltatást maga tudjon előállítani.

Egyetlen egy cél érdekében kétféle megoldási módra kértek pénzt, mintha a kettőnek egymáshoz semmi köze se lenne. Ilyen és hasonló furcsaságoktól hemzseg a beruházási program és amikor ezek a hibák nyilvánosságra kerültek, bizony

a tanács tagjai közül többen arra gondoltak, hogy a legjobb lenne a javaslatot önként visszavonni.

A második részről, amely tizenkét esztendőnek állítólagos programját jelentené, senki sem beszél, mert az egészet csak viccnek tekintik. Budapesten alig van ipari és kereskedelmi élet, ellenben a régi időkben még megvannak az ipari vállalatok palotái. A főváros nem törődik mindezzel, hanem minden intézményének palotát akar emelni. Így

a közséni nyomdát, a fővárosi könyvtár központi igazgatását palotával kívánja megajándékozni. Budapesten van a lekeresőbb park és sétány, de olyan központi telepet akarnak létesíteni, hogy mindenki csodálkozzék rajta.

Az egész javaslat az álmok hosszú sorozata, amelyet senki sem próbál meg a legcélszerűbb mértékben sem reális alapra fektetni.

A tanács csak egy-két napot adott a tanulmányozásra, azt gondolta, hogy így talán a feltűnő hibák el fognak sikkadni. Elsőnek a Ripka-párt jutott abba a helyzetbe, hogy a kérdéssel foglalkozzék. Scheuer Róbert és Ereky Károly a gazdasági hibák olyan tömegére mutatott rá, amelynek logikus következménye csak a program napirendről való levétele lett volna. Végeredményképpen a többi párt is erre a megállapításra jutott, de a demokratikus blokk okosabb megoldást talált. Az volt az álláspont, hogy

a fővárosi közmunkákat minden körülmények között meg kell indítani, mert ebben a városban életet, munkalehetőséget kell teremteni.

Megvan a lehetőség arra, hogy kapjunk kölcsönt, fel kell tehát venni, de viszont, mivel a tanács képtelen rendes munkaprogramot adni, ezt is majd a közgyűlés fogja megállapítani.

Valóban ez a felfogás diadalmaszkodott a pénzügyi bizottságban, — el kell ismerni, — minden oldalról olyan komoly kritika hangzott el, a szónokok olyan nagyarányú koncepciókat tártak a tanács elé, amelyekből könnyű volna megépíteni az egész beruházási programot. Az egyik oldalról a tőke képviselője rámutatott azokra a körülményekre, amelyek a legnagyobb óvatosságot követelik meg, a másik oldalról a munkások megbízottja valóságilag szubjektív érvekkel követelte, hogy a munka zilipeit felnyissák s az alkotás árja borítsa el a magyar fővárost. Harrer Ferenc volt az, aki megtalálta a helyes utat.

Külföldi kölcsönt kell felvenni minden olyan üzleti beruházáskódásra, amelynek jövedelmezése bizonyos, így azután felszabadulnak a most lekötött tartalékok és ezekből kell a szociálpolitikai beruházásokat eszközölni.

Amennyire megálta a helyét a pénzügyi bizottság, amelyből ez alkalommal száműzték minden pártpolitikát és azok a vezető emberek, akik az országos politikában szerepet játszanak, ezúttal nem léptek ki a küzdőtérre, — éppem annyira lelepleződött a tanács tehetetlensége. Az ősszel fog a sor kerülni a tanács újjaalakítására. Sokakban már megerősödött az a meggyőződés, hogy személyi tekintetekre nem lehet túlságosan figyelemmel lenni, ha a fővárost a biztos romlásától meg akarjuk kímélni.

Alkotásra képes tanácsot kell alakítani, méltányossági szempontok és emberi ellágyulások nem játszhatnak szerepet a jövő tanácsnokai megválasztásánál.

Nemcsak jó és megbízható hivatalnokokra van szükség, hanem olyan vezető emberekre, akik alkotni tudnak. Ha ilyen nincs elég a főváros jelenlegi tisztikarában, úgy kívülről is lehet vezető egyéniséget hozni.

Az semmi esetre sem történhetik többé meg, hogy másfél esztendőig a tanács alig csinál valamit, végre hoznak egy beruházási programot, amely teljesen komolytalan és amelyet tulajdonképpen a maga egészében el kellett vetni.

Paizs Ödön

„Egy fajvédő képviselő otromba vádjai Az Est ellen“

— Az Est tudósítójától —

Ezzel a címmel a Magyarország ma esti száma helyreigazító nyilatkozatot fog közölni Eckhardt Tibor fajvédő képviselőtől, az Ébredő Magyarok Egyesülete elnökétől.

A közönségnek még emlékeztetésben lehet, hogy Eckhardt képviselő a nemzetgyűlésen azzal vádolt meg bennünket, hogy egy amszterdami lapban, a Telegraaf-ban Rakovszky és gróf Csáky minisztereket úgy tüntették fel, hogy ők is benne vannak a frankgyűben. Miután ez a vád a délutáni órákban hangzott el, amikor Az Est aznap száma már az uccán volt, leaptársunk, a Magyarország utasította vissza az otromba vádat, melynek természetesen egyáltalán semmi alapja sincsen.

Pár nappal később közöltük a Telegraaf főszerkesztőjének levelét, melyben lojálisan igazolja, hogy az a beállítás, mintha mi a két magyar minisztert, mint a frankhamisítás részesét prezentáltuk volna neki, tisztára valótlan.

Eckhardt képviselő, noha kézzelfoghatóan nem volt igaz, mindezek ellenére helyreigazító nyilatkozatot küldött a Magyarország-nak, mely a nyilatkozat közlésére ma már jogilag kötelezve van s ez ellen jogorvoslatnak helye nincs. A Magyarország ma eleget is tesz kötelességének, de egy feltűnést keltő cikkben már tegnap rámutatott arra, hogy a látszólag jelentéktelen helyreigazítási ügy mögött egy a közszabadságok legfontosabbikat súlyosan veszélyeztető probléma rejlik: a helyreigazítási jog ürügye alatt, ha azt a törvény szellemével és betűivel meg nem egyező módon gyakorolják, a legképtelenebb dolgok közlésére lehet kötelezni az újságokat.

A jogászok és a politikusok figyelmének felkeltésére a legnagyobb mértékben alkalmas ez az eset.

Miután a Tisza-féle sajtótörvény nem engedi meg, hogy a lapok a helyreigazító közleményekre az nap, mikor ezek megjelennek, megjegyzéseket tegyenek: a Magyarország csak holnap, csütörtökön délután megjelenő számában tér vissza erre az ügyre, hogy megvilágítsa egyrészt annak politikai háttérét, másrészt pedig, hogy felhívja a közfigyelmet a hevenyészve megkodifikált helyreigazítási jognak olyan mellékhatásaira, melyek törvényhozási úton a közérdek szempontjából feltétlenül kiirtandók.

500 koronával

olcsóbb AZ EST

ha megőrzi ezt a példányt és a megjelölt helyeken értékesíti

Rádió-menetrend

Szerda, április 21.
d. u. 2 óráig este 11 ó. 30 p. 12

Középeurópai időszámítás szerint

2-00	Prága (368): Előadás. Bécs (531): Félelvadás.
London (365): Hangverseny.	7-15
Róma (425): Hangverseny.	3-00
Budapest (560): Hí- rek, közgazdaság.	Grác (397): Orosz est.
Zürich (515): Hangverseny.	7-30
3-30	Lipész (452): Opera.
Frankfurt (470): Ifjúsági délután.	Róma (425): Hangverseny.
4-00	8-00
Budapest (560): Ózkar bácsi mesédélutánja.	Brünn (560): Opera.
Münster (419): Schubert és Brahms	Zürich (515): Carmen.
4-15	Bécs (531): Színház.
Bécs (531): Hangverseny.	8-25
4-30	London (365): Beethoven-est.
Prága (368): Hangverseny.	8-30
5-00	Budapest (560): Az Első Budapesti Citerakör hangver- senye: Kertész Il- énekese, Lakatos Sándor, a Városi Színház tagja, Lux József operabécsi és Kótráschik Ar- túr, az Operaház tagja felléptével.
London (365): Hangverseny.	Prága (368): Zene.
5-15	9-00
Prága (368): Gyermekdélután.	Daventry (1600): Offenbach-zene.
5-30	9-30
Budapest (560): Közgazdasági- mányi előadás.	Berlin (504-571): Lohengrin-paródia.
6-00	Prága (368): Víg zene.
Róma (425): Jazz-band.	Párizs (458): A párizsi élet.
6-20	10-00
Königsberg (463): Hegedűhangvers.	London (365): Zenekari hangvers.
6-25	Párizs (458): Zene.
Bécs (531): Előadás.	10-30
6-30	Budapest (560): Grafonola- tánczene.
Budapest (560): Szórakoztató zene.	Berlin (504-571): Tánczene.
Berlin (504-571): Orvosi előadás.	Oslo (382): Jazz-band.
7-00	11-30
Brünn (560): Hangverseny.	London (365): Zongorahangvers.
London (365): Tánczene.	Barcelona (325): Tánczene.

Rádiókönyvek és szaklapok nagy változatosságban kaphatók az Est könyvosztályában, Erzsébet körút 13-20.

Meltonian
CREAM FOR GOOD SHOES

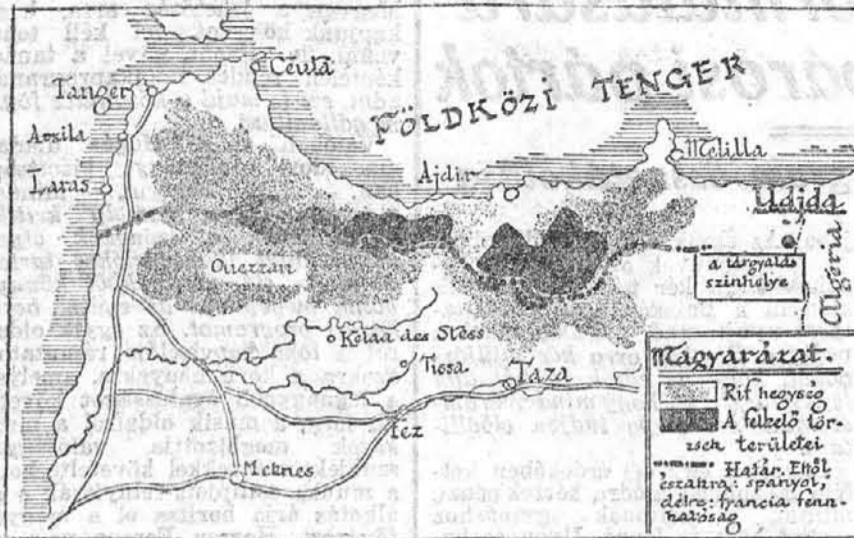
A Meltonian valódi angol cipőkrém magyarországi félélvadásítója.

Kármán Marcel Budapest, IV., Veres Pálné uccá 7. Telefon: J. 151-75

PHARMACIA DOBOZGYÁR RT.
Budapest, VII., Hernád uccá 54. Telefon: I. 133-73

Gyárt:
gyógyszerészeti, kereskedelmi luxusdobozokat, valamint faltárcsokat

Megkezdődtek a marokkói béketárgyalások

Marokkó és Algéria határán, de még marokkói területen fekszik Udjda, ahol hosszas és sokszor már reménytelennek látszó előkészítő tárgyalások után **hétfőn végre összejültek az európai marokkóhatalmak és Abd el Krim megbízottai.** A spanyol-francia ellentéteket sok huzavona után sikerült áthidalni. Franciaország és Spanyolország most már **egységes programmal** áll szemben a felkelő törzsek megbízottjaival. Minthogy azonban ennek a programnak alapvető pontjai közé tartozik **Abd el Krim származása, az összes stratégiailag fontos pontok megszállása és a riflakók majdnem teljes lefegyverzése,** (a csekély számú engedélyezett milícia is francia és spanyol felügyelet alá kerülne) nagy on kétes, hogy az eddig veretlen Abd el Krim hajlandó lesz-e ezeknek a pontoknak alapján komoly tárgyalásokba bocsátkozni.

A mai pengőmérlegek

Az új értékelési mérleggel egyidejűleg tette közzé a Leszámitolóbank az 1925. üzletére vonatkozó évi mérleget. Az igazgatóság jelentése említést tesz az intézet **betétdöntvényének lényeges emelkedéséről.** A betétek 171 milliárd koronáról (13,7 millió pengőről) 432 milliárd koronára (34,6 millió pengőre) emelkedtek, túlszárnyalva a betétek általános emelkedésének arányszámát. A bank óvatosságot mutatva a bőséges rendelkezésre álló hitelt az intézet csak igen korlátozott mértékben vette igénybe, lényegesen csökkent a hitelezők tétele és pedig 335 milliárd koronáról (26,8 millió pengőről) 103 milliárd koronára (8,2 millió pengőre). Az intézetre bízott idegen tőkék összege tehát 535 milliárd koronára (42,8 millió pengőre) rúg. Ezzel szemben a váltótárca is jelentősen emelkedett és pedig 85 milliárd koronáról (6,8 millió pengőről) 196 milliárd koronára (15,7 millió pengőre). Új tételként szerepel a zárómérlegben a bankári a vista-követelések tétele, amely 59 milliárd koronát (4,7 millió pengőt) tesz ki. Emelkedtek az értékpapírok és értéktulajdonok címén kimutatott összegek is, ami arra vezethető vissza, hogy a bank az elmúlt esztendő rossz tőzsdéi konjunktúrája alatt vállalatának értékpapírjai érdekében intervenált a tőzsdén, valamint résztvett a budapesti pénzügyintézetek által alakított intervenció szindikátusban is. Az elmúlt esztendő végén megindult a jelzálogkölcsonök folyósítása, amivel kapcsolatban — már ez évben — a több pénzügyintézettel együttesen alakított Magyar Pénzügyintézetek Záloglevélkibocsátó Szövetkezetét útján a kibocsátott záloglevelek el is helyezték. Az Árusztály jelentős forgalmat bonyolított le az elmúlt esztendőben és ismét kiterjesztette működési körét azokra a területekre, amelyek a megváltozott politikai viszonyok folytán elszakították. A bank érdekkörébe tartozó pénzügyintézetek, valamint iparvállalatok a nehéz gazdasági viszonyok közt is megmaradtak a hozójuk fűzőtt várakozásoknak. Az intézet kimutatott tiszta nyeresége az 1924. évi 11.051.207.577,52 koronával szemben 12.248.081.143,42 korona (979.846,49 pengő). A nyereség- és veszteségszámlánál említésre méltó a kamatszámra hozamának tetemes emelkedése: az e címen kimutatott nyereség 19,8 milliárdról 37,5 milliárd koronára emelkedett. Az igazgatóság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a kimutatott tiszta nyereségből 10 milliárd

A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank

1925. évi megnyitó mérlege szerint a bank vagyona 15.200.000 pengő, azaz 190.000.000.000 korona, mely összegből 8.000.000 pengő (100 milliárd korona) mint alaptőke, 6.000.000 pengő (75.000.000.000 korona) mint tőketartalék és 1.200.000 pengő (15 milliárd korona) mint nyugdíj-tartalék szerepel, amely utóbbi tétel mellett még kerek számban 800.000 pengőt (10 milliárd koronát) tesz ki a nyugdíjalap vagyona.

E megnyitómérlegből kitűnik, hogy a bank igazgatósága igen messzeemenő óvatossággal járt el a felértékelésnél. A tőzsdén jegyzett értékpapírok a mérlegbe még a mai árfolyamoknak is csak egy részével vétettek fel, míg a nem jegyzett értékpapírok értékelésénél az igazgatóság hasonló elvek szerint járt el, úgyhogy e tételeknél az intézet kimutatott vagyonához arányítva igen jelentékeny tartalékolás történt. A Budapesti Közraktárak az 1924. évi zárómérlegében 4,3 millió koronával szerepeltek, amely összeg ugyanennyi aranykoronának felelt meg, míg a felértékelési mérlegben e tétel 1.740.000 pengővel szerepel. Az intézet ingatlanai 2.900.000 pengővel állanak a mérlegben.

Az igazgatóság e felértékelési mérleggel kapcsolatban javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy 12% darab részvény 1 darab 50 pengő névértékű részvényre vonassék össze,

korona fordítassék osztalékra, 625 millió korona használtassék fel a tartalék-alap javára, 625 millió korona esatol-tassék a nyugdíjalaphoz és 125 millió korona a báró Madarassy-Beck Miksa-alaphoz. E javaslat elfogadása esetén a részvényeszelvény az előző évi 4000 koronával szemben 5000 koronával fog május 1-től kezdve beváltásra kerülni.

A Magyar-Olasz Bank Rt.
igazgatósága által megállapított 1925. január 1-i kezdő-mérleg a bank saját vagyontól 10.800.000 pengő részvénytőkében és 3.000.000 pengő tőketartalékban állapítja meg. Eszerint a ma forgalomban lévő 5.400.000 darab részvény mind-egyikére 2 pengő névértékű esik. Az igazgatóság egyben azt javasolja az e hónap 30-ára összehívott közgyűlésnek, hogy 25 darab részvényt vonjon össze egy új részvényre, úgyhogy ezek után a bank alaptőkéje 216.000 darab egyenként 50 pengő névértékű részvényből fog állani.

A kezdő-mérlegben foglalt vagyon-értékelésre vonatkozólag megemlíti az igazgatósági jelentés, hogy az értékpapírok és a vállalati érdekeltségekben foglalt, tőzsdén jegyzett értékpapírok azok legalacsonyabb árfolyamán vétettek számításba, míg a tőzsdén nem jegyzett értékpapíroknál azok gondosan megállapított forgalmi értéke és rentabilitása képezte az értékelés alapját. Az intézeti házak 1 millió 248.000 pengővel szerepelnek a kezdő-mérlegben, ezen tételből a Nádor uccá 16. számú ház, amelynek 1911. évi építkezési értéke 3.100.000 aranykorona volt, 560.000 pengővel, a Nádor uccá 18. számú ház pedig, amelynek 1918. évi vételára kerekén 1.300.000 aranykorona volt, 400.000 pengővel van a mérlegbe beállítva. A többi, vidéki városokban fekvő intézeti házak hasonló óvatos értékeléssel mérlegezettek.

Az 1925. évi zárómérleg az intézet folyó banküzletének lényeges fejlődéséről tesz tanúságot. Az intézet által kezelt idegen tőkék összege az 1925. január 1-i 16,1 millió pengőről 38,5 millió pengőre, a váltótárca 4,1 millió pengőről 20,1 millió pengőre, az adósok tétele 13,5 millió pengőről 21,3 millió pengőre emelkedett. A bank az 1925. év folyamán is folytatta a mobilitás emelésére irányuló üzleti politikáját, aminek eredményeként az értékpapírokba és érdekeltségekbe fektetett tőke az év folyamán 7,9 millió pengőről 6,3 millió pengőre, az ingatlanokba fektetett tőke pedig 3,7 millió pengőről 3 millió pengőre csökkent.

Az 1925. évi üzleteredmény 887.392 pengő 61 fillér = 11.092.407.681,60 korona, amely nyereségből a tartalék-alap és a nyugdíjalap egyenként 810 millió koronával dotáltak, míg osztalék fejében részvényenként 1500 K fog az előző évi 1000 koronával szemben kifizetésre kerülni. Az igazgatóságnak az 1925. évi üzletéről a közgyűlés elé terjesztett jelentése külön kiemeli, hogy a bank anyaintézete, a Banca Commerciale Italiana az elmúlt év folyamán is intenzív és meleg érdeklődést tanúsított a bankkal szemben és nem csekély mértékben tulajdonítható ennek a támogatásnak a bizalomnak az az örvendetes gyarapodása, amely úgy a külföld, mint a belföld részéről a múlt évben is örömmel volt megállapítható.

A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság
ma megtartott igazgatósági ülésén megállapította az 1925. évi megnyitó, valamint az évről mérleget és elhatározta, hogy az e hónap 30-án tartandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a társaság részvénytőkéje részvényösszevadás nélkül 2.500.000 pengőben, vagyis részvényenként 10 pengő névértékben állapíttassék meg és hogy osztalékul az 1925. évi részvényenként 3 pengő = 6250 korona fizetessék ki.

Kormon
AZ IDEÁLIS HÁSHAJTÓ

Ékrekedésnél, aranyérbántalmaknál, gyomor-bajoknál nélkülözhetetlen. Gőrcsöket nem okoz.

Minden gyógyszerárban kapható
Egy doboz ára 15.000 korona

SPORT

A jubiláris Santelli-akadémia

— Az Est tudósítójától —

A jubiláris Santelli-akadémia fényes ünnepi keretek között zajlott le tegnap este a Vigadóban. Az ünnepi üdvözlések után megkezdődtek az asszók, amelyek ki-magasló eseményre volt Bertti kard-akadémiája Garival. Bertti szenzációs nagy formában volt és művészetével valóságos bámulatba

Wasileff Santelli Italo

ejtette a közönséget. Petschauer 8:6 arányban legyőzte Gombosi, Rády 6:5 arányban épével De Yong kapitányt, Kalmár 8:4 arányban megverte karddal Vassiljeff bolgár hadnagyot.

A közönség sok tapsal honorálta a vívókat, de a legtöbb taps a jubiláris Santellinak jutott, akinek Mussa Gyula gyönyörű diszkardot nyújtott át. Sipócz polgármester a főváros emlékérmét, Pallavicini őrnagy a Vívó Szövetség plakettjét. Az akadémia végén a jelenvolt kormányzó magához kérte Santelli mestert és hosszasan elbeszélgetett vele.

A Hakoah első győzelme Amerikában

— Az Est tudósítójától —

Newyorki jelentés szerint a Hakoah kedden tréningmérkőzést tartott Brooklynban. A mérkőzés közönség nélkül zajlott le és a Hakoah 3:1 arányú fölényes győzelmével végződött. A becsi csapat látványosan játszott és egyáltalában nem látszott meg rajta a hosszú tengeri út fáradtsága. Miután a próba jól sikerült, most már a nyilvánosság elé áll a Hakoah legénysége.

A BT tanácsulése az MLSz enyhe fegyelmi ítéletei ellen

— Az Est tudósítójától —

Az MLSz intéző bizottsága a jövő héten foglalkozik a BEAC levonulásának ügyével és ugyancsak a jövő héten hoz határozatot a pesterzsébeti botrány ügyében is, amelynek során — mint már megírtuk — az ETC fanatikus közönsége inzultálta a vasárnapi mérkőzés után az NSC játékosait. A Birák Testületében tegnap tanácsülés volt, ahol interpelláció formájában tették szöve a pályák legújabb botrányai kapcsolatban a közönség és a játékosok fegyelmezetlen viselkedését. Kifogások hangzottak el amiatt is, hogy az MLSz fegyelmi bizottságai nem egységesen, de főként nagyon enyhén bírálják el a fegyelmi eseteket és ez okozza a botrányok megismétlődését.

A tanácsülés megállapodott abban, hogy átíratban kéri az MLSz elnökségét, adjon alkalmat arra, hogy a BT vezetői kifejthessék előttük, milyen intézkedéseket tartanak szükségesnek a durva játékok és a botrányosorozatok elhárítására.

A BT tegnapi határozata tulaj-

donképpen folytatása annak az anketának, amely a múlt héten folyt le a rendőrségen az FTC—MTK-meccs botrányával kapcsolatban. A következő lépés az lesz

az ügyben, hogy a BT és az MLSz közös memorandumot dolgozzon ki arról, hogyan kellene megfékezni a játékosok és a közönség szenvedélyét?

A kiesés problémája

— Az Est tudósítójától —

Még négy forduló van hátra az I. osztályú bajnokságban és most kezdődik az igazi küzdelem, amelyben négy csapat vesz részt, hogy a kieséstől megszabaduljon.

Pillanatnyilag az ETC van a legjobb helyzetben, mert neki van a kiesési zóna csapatai között a legtöbb pontja, leg súlyosabbnak pedig a Törekvés helyzete látszik, amely 5 ponttal marad el még az ETC mögött is. Nem kevésbé súlyos a VAC helyzete, amely ugyan vasárnapi győzelmével javított helyzetén, de csupa nehéz meccse van hátra: FTC, MTK, UTE, KAC, amelyeknek nehéz lesz pontot szereznie. Viszont tudni kell, hogy a

VAC éppen a vezető csapatoknak szokott meglepetéseket okozni, könnyen lehetséges tehát, hogy nehéz hátralevő ellenfelei dacára is elkerüli a kiesés szomorú sorsát.

A kiesés kérdése azonban igazában három csapat egymásközötti mérkőzésein fog eldőlni és ezek a következők:

ETC—BEAC, ETC—Törekvés, BEAC—Törekvés.

Ez a három mérkőzés a bennük szereplő három csapatra nézve sorsdöntő jelentőségű, ezeken tehát olyan küzdelmeket fog látni a közönség, amelyre igazán ráillik az élet-halálharc jelzője. A bajnokság pontos tabelláját itt közöljük:

	FTC	MTK	UTE	Vasas	NSC	III. Ker.	33 FC	KAC	ETC	VAC	BEAC	Törekvés	Játszott	Győzött	Előrelelt	Vesztett	Adott Gól	Kapott Gól	Pontszám
FTC	0:12:00:03:17:22:03:11:08:02:25:1												18	14	3	1	50	13	31
MTK	1:0	2:10:10:27:25:10:10:10:06:07:12:0											18	10	5	3	43	16	25
UTE	0:21:2	0:05:12:12:21:23:05:22:12:1											18	9	5	4	37	24	23
Vasas	1:32:01:5	0:25:45:42:03:32:24:14:2											18	9	5	4	43	37	23
NSC	0:01:00:02:0	0:06:30:02:01:11:02:2											18	5	11	2	21	18	21
III. Ker.	2:72:71:24:50:0	3:23:24:32:12:12:1											18	9	2	7	38	39	20
33 FC	0:20:02:10:20:02:3	3:22:02:01:12:0											18	5	7	6	19	20	17
KAC	1:31:52:24:53:62:32:3	4:02:04:22:0											18	6	4	8	40	41	16
ETC	0:11:00:33:30:23:40:40:2	1:10:00:1											18	3	6	9	17	33	12
VAC	0:80:62:51:12:21:20:20:21:1	2:22:2											18	1	9	8	18	41	11
BEAC	2:21:71:21:40:11:22:41:10:02:2	2:1											18	2	6	10	19	35	10
Törekvés	1:50:21:22:22:41:20:20:21:02:21:2												18	2	3	13	19	47	7

Birkózó Davis Cup tervén dolgozik a magyar szövetség

Május elején lesz a finn-magyar mérkőzés A birkózó versenyprogram

— Az Est tudósítójától —

Hosszú szünet után május 2-án a BAK országos szeniorversenyén találkozik ismét az elsőosztályú birkózógárda. Ez a verseny tulajdonképpen próbája lesz az egy héttel később kezdődő nemzetközi mérkőzésnek, amelyet a MAC rendez. A MAC birkózó szakosztálya finn birkózókkal folytat tárgyalásokat, amelyek azonban eddig nem vezettek eredményre, mert

a finnek nagyon sokat kérnek.

Ha azonban sikerül Debreccenrel és Kassával a finnek átvételét illetően megállapodni, akkor május elején a finnek mégis ellátogatnak Magyarországra 4-5 birkózójukkal. Rajtuk kívül Sesta, Beránék és Urbán lesznek a MAC birkózó viadalának külföldi vendégei.

Május 13-án a finn birkózók Debrecenben szerepelnek, 16-án pedig már Kassán lesznek, ahol részt-

vesznek Szlovenszko birkózó-bajnokságaiban, amelynek szőnyegén természetesen a magyar birkózógárda legjobbjai is megjelennek. Háromhetes szünet után

június 6-án kezdődik az országos bajnoki verseny.

A bajnokságot már a múlt esztendőben nyitották, de tavaly külföldi versenyző nem vett részt a magyar birkózóbajnoki versenyen. A szövetség most német és osztrák birkózókat hívott meg, de nem biztos, hogy el is jönnek, mert a szövetség ellátásukról gondoskodni nem tud, legfeljebb csak szállást nyújthat nekik.

Július végén vagy augusztus elején lesz Budapesten a

magyar-osztrák válogatott mérkőzés,

amelynek terminusáról most folynak a tárgyalások a magyar és az

osztrák szövetség között. Az osztrákoknak július 15-éig kell bejelenteniük, hogy mikor akarnak Budapestre jönni és hogy mikor adnak revansot az ősz folyamán Bécsben.

Az utóbbi dátumot már most tisztázni kell, mert novemberben

a magyar szövetség ismét résztvesz az Európa-bajnoki versenyen, amelyet idén Oslóban rendeznek meg.

A múltévi milánói kongresszus határozatai értelmében az oslói versenyen minden nemzet már csak egy birkózót indíthat súlycsoportonként. Ezúttal azonban a szövetségnek már nem kell Keresztes és Matura között választania, mert Matura valószínűleg véglegesen

Keresztes Arpad Matura (MTE)

áttesik a kisközépsúlyba és így Keresztes marad a könnyűsúly korlátlan ura. Szalai viszont, aki most egyenesen szenzációs formában van, a kisközépből a nagyközépsúlyba kerül át.

Az Európa-bajnoki versenyen kapcsolatban Oslóban lesz a nemzetközi birkózó szövetség kongresszusa is, amely az Európa-bajnokság ügyével foglalkozik. Valószínűleg úgy határoznak, hogy miután a nemzetközi kapcsolatok már eléggé megerősödtek, ezentúl már csak

négyévenként rendezik az Európa-bajnoki versenyt.

még pedig úgy, hogy a két olimpiász közé essen mindig a verseny. Lehetséges azonban, hogy az Európa-bajnoki versenyeket megszüntetik és más formát találnak a birkózók nemzetközi érintkezésének állandó fentartására. A magyar szövetség ugyanis megbízást kapott, hogy a tenisz

Davis Cup mintájára dolgozzon ki hasonló tervezetet a nemzetközi birkózómérkőzések rendszeresítésére.

A készülő tervek szerint az első esztendőben az egyes országok válogatott gárdája körmérkőzéseket bonyolít le egymással, tehát minden ország birkózói külön megmérkőznek a többi benevezett nemzet reprezentánsaival és a győztes a futballbajnokság pontrendszere szerint kerülne ki. Azért ajánlják ezt a módot, mert az első esztendőben valószínűleg csak 6-8 ország birkózói venniének részt a birkózó Davis Cup-ban. Ha a nevezések száma lényegesen emelkedik, akkor természetesen át kell majd térni a kiesési rendszerre.

A tervek végrehajtásának természetesen akadályai is vannak, még pedig majdnem kizárólag gazdasági természetű nehézségek.

A magyar-osztrák boksoló mérkőzés előkészületei

— Az Est tudósítójától —

A közelő magyar-osztrák válogatott boksoló mérkőzésre az osztrák szövetség már kijelölte a maga reprezentánsait. A légsúlyban Deasó lesz Kocsis ellenfele, a bantamsúlyban Spinner, a pelyhsúlyban Krawagner, a könnyűsúlyban Gutfreund, a weltersúlyban Zohelmayer képviselik az osztrák színeket. Az utóbbi ellenfele alighanem Schraiber lesz. A többi magyar válogatott még nincs kijelölve. Vörös és Balázs között a szövetségi kapitány döntő mérkőzést rendelt el, ez azonban Vörös sérülése miatt félbeszakadt és ezért a döntést felfüggesztették. A mérkőzéseket az amerikai követtség egyik tagja fogja vezetni.

A vizsgálóbíró szobájából Magyarországra menekült a székely magánjavak igazgatója

Hatóságokat akart megvesztegetni, hogy a székelyeken segítsen dr. Gaál Endre

Csikszereida, április 20
(Az Est tudósítójától)

Dr. Gaál Endre csikszereidai ügyvéd tegnap délelőtt kihallgatás közben megszökött a vizsgálóbírói hivatalból. Egy Brassó 42. jelzésű autón hagyta el a város területét. A vizsgálóbíró gyanúja az, hogy a magyar határ felé menekült. Ez a szürke rendőri hű nem közönséges büncselekményt takar. Dr. Gaál Endre egyike volt a székelység legtekintélyesebb és legbefolyásosabb vezéreinek. Politikai szereplése is nevezetes. Ő volt egyik szerkesztője annak a memorandumnak is, amely a székely magánjavak kisajátítása ügyében a Népszövetség elé került.

Dr. Gaál Endréről néhány héttel ezelőtt a bukaresti lapokban szenzációs teleplezések jelentek meg.

Hivatali megvesztegetéssel vádolták.

amelyet állítólag azért követett el, hogy a székely magánjavakat a kisajátítás alól megmentse és visszajuttassa a székely közbirtokosságuk.

A székely magánjavak ugyanis évszázadok óta az erdélyi székelység egyik legerősebb gazdasági szervezete volt. Közbirtokosság formájában működött, számos iskolát, jótékony intézetet tartott fenn és a székely kisgazdákat támogatta.

A csikszereidai székely magánjavak igazgatója volt dr. Gaál Endre ügyvéd. Ebben a minőségében fáradtságát nem ismerve megfeszített erővel dolgozott a magánjavak megmentésén.

Ugy látszik, a törvényes utak nem vezettek eredményre. A bukaresti lapok szerint tehát dr. Gaál Endre több millió lejt megvesztegetést kísérelt meg.

igy akarta a kisajátító hatóságokat a székelység ügyének megnyerni.

Ez a kísérlete azonban nem sikerült. Valahogy kipattant az ügy és országos botrány lett belőle. A bukaresti sajtó hasábjait közölt erről a »panamáról«, amely derékban törte ketté ennek a fiatal ügyvédnek gyönyörűen indult karrierjét.

A büntető eljárás megindult dr. Gaál Endre ellen és a csikszereidai törvényszék vizsgálóbírája tegnap délelőttre idézte be kihallgatásra. Órák hosszat tartott a vallatás, amikor dr. Gaál Endre egyszerre elsápadt, a fejéhez kapott és a székére rogyott. A vizsgálóbíró megengedte, hogy a folyosóra menjen.

Az ügyvéd kiment a szobából. Még egy pohár vizet is ivott s aztán lassú, nyugodt léptekkel lefelé haladt a lépcsőn, senkisémet tartóztatta fel.

A kapu előtt egy brassói autó várakozott a Brassó 42. jelzésű nemzetközi gépkocsi. Az ügyvéd beleült és elrobogott.

Csak negyedóra múlva vették észre, hogy dr. Gaál Endre eltűnt.

Telefónon felhívták a város határán levő vámhivatalt, onnan azt az értesítést kapták, hogy az autó tíz perccel előbb elrobogott a városi vámsorompó előtt. Először a vizsgálóbíró telefonon értesítette a székelységről az útvonalon levő szomszédos községek csendőrségeit, de hiába, az autó nyomtalanul eltűnt.

Minthogy az autónak nemzetközi száma volt, a vizsgálóbíró úgy véli, hogy dr. Gaál Endre a határon túl Magyarországra menekült.

Gyengébb a gabonapiac

— Az Est tudósítójától —

A terménytőzsdén a forgalom csendesebb, az irányzat lanyhulásra hajló, a malmok csak kisebb tételeket keresnek tiszai búzából. Az exportdeklarációk főként Németország részéről hiányzik. Az amerikai tőzsdékről a májusi búza 2 centes áresését jelentik, a júliusi és szeptemberi búza áresése lényegtelen, mindössze 1/8—1/4 cent. A rozs és a tengeri áresése sem figyelemreméltó.

A budapesti tőzsdén nyitáskor 125.000 koronás árukiindulat van 77-es tiszai búzában budapesti paritásán. Dunántúli búzát 417.500 koronáért kötöttek. Májtól kezdve Csehország felé csak származási bizonylattal lehet gabonát exportálni. Ezért a piac tartózkodó az exportülzletekben, amíg a helyzet kialakulását nem ismerik.

A rozs keresettebb cikk, még ma is keresték Ausztria felől, 250.000 korona a rozs budapesti paritásában.

A lisztüzletben ugyancsak kis tételek cseréltek gazdát. Az exportüzlet szünetel, csak a budapesti helyi fogyasztás számára keresnek árut zsáktételekben. A budapesti malmok 7450, a vidékiek 6800 koronás duplanullás alapon kalkulálnak áprilisi szállításra.

Vizállás:

Duna: Regensburg +237, Passau +228, Struden +235, Bécs -10, Pozsony +167, Győr +276, Komárom +299, Budapest +238, Dunapentele +202, Paks +152, Baja +245, Mohács +281.
Tisza: Tiszabecs +105, Vásárosnamény +154, Záhony +24, Tokaj +236, Tisza-

fűred +281, Csongrád +355, Szeged +200.

Hernád: Hidasnémeti +53, Hernád-németi +94, Sajó: Bánréve +164. Szamos: Csenger +168, Körös: Békés +352, Berettyóújfalú -8, Maros: Makó +40. Dráva: Bares +4. Csapadék maximuma 8 mm, Eger.

A Duna Komáromnál árad, másutt apad. A Tisza Záhonynál árad, másutt apad. A légnymomás maximuma 764 mm (Naxos), minimuma 738 mm.

Chicago gabonátőzsde

Chicago, április 20

	Hétfő	Kedd
Búza májusra	167.5	165.5
" júliusra	143.875	143.5
" szeptemberre	136.5	136.25
Tengeri májusra	73.875	73.5
" júliusra	78.375	77.75
" szeptemb.	80.75	80.375
Zab májusra	42.5	43.375
" júliusra	43.25	43.125
" szeptemberre	43.75	43.625
Rozs májusra	92.5	91.75
" júliusra	94.625	94.5
" szeptemberre	95.125	95

Milyen idő várható?

— A Meteorológiai Intézet jelentése —

Ma reggel hét órakor Budapesten 10, Szegeden 12, Debrecenben 11, Bécsben 6, Prágában 8, Zürichben 7, Párizsban 7, Londonban 6, Brüsszelben 5, Koppenhágában 7, Varsóban 7, Pétervárott 3, Moszkvában 4, Rómában 14, Szófiában 13, Athénben 17 C. fok volt a hőmérséklet.

Ma délután Budapesten 15 C. fok volt a hőmérséklet.

Jóslat: Jobbára borult, sokhelyütt esővel, esetleg hőszűréssel.

A mai tőzsde

IRÁNYZAT: szilárd

A forgalom ma szűkebb keretek között mozog, mint tegnap, mert a külföldi ösztönzés elmaradt. A realizálások azonban jóval kisebbek, mint a tegnapi utótőzsdén és így az arbitrázs-papírok fölfelé haladó áralakulása folytatódott. Erősebb arányú emelkedés azonban csak azoknál a papiroknál fordul elő, amelyek pengőmérlegét már ismeri a tőzsde közönsége. A Magyar Hitel tovább javult, emelkedett a Ganz-Danubius is, szilárd a malompiac továbbra is és a spekuláció jó véleménnyel van a közlekedési vállalatokkal szemben is.

A valutapiac szilárdult a font. A francia frank áresése megállott. Kisebbséggel mutatkozik a zlotynál, a lei tovább lanyhult.

A hadikölcsönök közül egyik sem érte el a tegnapi magas árnívót, de a hangulat itt is bizakodó.

A kútszempapírok kasszanapja: május 11.

A korlátpapírok kasszanapja: május 4.

A mai árfolyamok:

(Zárjelenben a tegnapi záróárfolyam.)

Bankok:

Angol-magyar (28) 28. Földhitelbank (172) 170 171. Magyar Hitel (268) 268 269. Ingatlan (240) 235 240. Csehbank (12) 12. Leszámitoló (62) 63 64. Olaszbank (19.5) 20 20.5. Nemzeti Bank (1635) 1630. Osztrák Hitel (123) 122 124. Keresk. Bank (811) 811 820.

Takarékpénztárak:

Ált. takaréki (114) 114. Pesti Hazai (1660) 1650. Egyes. f. (21) 21.

Biztosítók:

I. Magyar Bizt. (3750) 3960. Fővárosi (80) 79 80.

Malmok:

Back-malom (40) 40. Borsod-miskolci (132) 138. Concordia (8.25) 7.75 8.5. Első budapesti gm (97.5) 96 96.5. Gizella (46) 49 51. Hungária (95) 95 96. Pesti Viktória (42) 32 43.

Nyomdák:

Athenaeum (60) 59 59.5. Franklin (55) 57. Rigler (56) 56. Újságüzem (3) 3.

Bányák és téglagyárak:

Bauxit-trust (358) 360 365. Kohó (282) 275 287.5. Magnezit (785) 780. Ált. kőszén (3160) 3160. Nagybatonyi (165) 165. Salgó (426) 426 432. Urikányi (1170) 1175.

Vasművek és gépgyárak:

Gazd. gép (220) 224 230. Fegyver (390) 360 380. Ganz-Dan. (1425) 1415 1430. Ganz vill. (760) 740 750. Kistataresai (55.5) 54 54.5. Hofhart (122.5) 120. Kühne (21.5) 21 22. Láng (80) 88.1. Mág (5.5) 5.5. Rimamurányi (101) 99.5 101. Schlick (54) 54.

Faipari vállalatok:

Fournir (8) 8. Guttman (300) 299 300. Hazai fa (31) 30. Nemzeti fa (415) 415. Lichtig (-) 0.2 0.225. Ófa (510) 510. Zabolai (20.25) 20.1.

Közlekedési vállalatok:

Délvasút (81.5) 80 81. Mftr. (145) 140. Levante (106) 97 100. Nova (238) 239 242. Államvasút (-) 390. Tröszt (260) 263.

Cukorgyárak:

Délcukor (425) 420. Magyar cukor (1450) 1450 - 1455. Georgia (204) 198 - 206. Mezőhegyesi (290) 296 308. Stummer (745) 700 - 715.

Szállodák és gyógyfürdők:

Égisz (94) 94. Schwarzer (-) 140. Lukácsfürdő (21) 21.

Vegyipari vállalatok:

Chinoi (13.5) 13.5 13.75. Danica (73) 20. Spódium (50) 50 50.25. Hung. műtrágya (103.5) 104. Szikra (41) 40 42.

Sör- és szeszpar:

Fővárosisör (60) 60. Gschwindt (324) 319 324. Krausz-szesz (52) 52. Pannónia sör (20) 19 19.5.

Textilipari vállalatok:

Gyapjúmosó (29.5) 29.5 30. Szövőköté (36) 36 37. Goldberger (92) 95. Juta (305) 301. Karton (53) 52 53. Kender (98) 100. Pamut (211) 216. Szegedi Kender (326) 335 340.

Gáz- és villamosipari vállalatok:

Izzó (745) 745 750. Phóbus (102) 102 103. Vasmegeyel (215) 215.

Élelmiszeripari vállalatok:

Océán (7.25) 6.25. Villányi (21) 21. Halkeresk. (11.75) 11.75 12.

Különböző vállalatok:

Brassói (363) 365. Östermelő (207) 205 210. Gumi (125) 120 124. Hangya (30) 30.

Államadóssági kötvények:

5 1/2%-os pénztárjegy 1917. évi (44.5) 41 46. 1918-1923. évi (44.5) 43. 1918-1925. évi (44.5) 43. Hadikölcsön 6%-os I-V. kib. (47) 48.5. VI-VII. kib. (45) 45 48. Hadikölcsön 5 1/2%-os II. és VII. kib. (45) 47.5. IV. kib. (47) 47. V. kib. (47) 45 47. VIII. kib. (45.5) 44 47. Kényszerkölcsön (54) 53.25 53.35.

Záloglevelek, kölcsönkötvények:

M. Ált. Takaréki (14) 13 16. Földhitelintézet (-) 15 16. Kereskedelmi Bank (24) 22.5 23.5.

Vasúti kötvények:

Helyiérdekű vasút (85) 81 83. Hazai Bank vasút 4 1/2% lyukasztott (36) 37 39. Nem lyukasztott (45) 48 51.

Fővárosi kölcsönkötvények:

1897. évi (44) 42 45. 1903. évi (33) 32 33. 1916. évi (15) 12 13.5. 1918. évi (10.5) 9 9.5. 1920. évi (1.8) 1.6 1.8. 1914. évi (600) -.

Ermepek:

20 koronás magyar arany 285-287. 20 koronás osztrák arany 285-287. Ezüst korona 5.2-5.4. Régi ezüst forint 13-14. Ezüst 5 koronás 26.5-28.

Valuták

Pénzmenek:

	Zárás		
	előző napi középár	péna	óra
Angol font	347985	347025	349025
Belga frank	3598	2550	2576
Cseh korona	2116.25	2112	2120.4
Dán korona	18705	18675	18732
Dinár	1257.5	1254	1260.4
Dollár	71390	71150	71454
Francia frank	2377	2377	2391
Hollandi forint	28700	28600	28754
Lengyel zloty	7050	6900	7104
Leu	277	275	281
Leva	516	514	518
Lira	2870	2860	2884
Német márka	17017	16992	17043
Norvég korona	15675	15585	15634
Osztrák shilling	10077	10057	10091
Svájci frank	13805	13782	13822
Svéd korona	19150	19115	19173

Zürichi deviza-árfolyamok

Budapest: 0.007260

Zürich, április 21

Tegnapl. Mal zárlat megnyitás

Budapest	0.007260	0.007260
Berlin	123.30	123.25
Newyork	517.75	517.875
London	25.175	25.1725
Párizs	17.15	17.15
Milánó	20.82	20.825
Prága	15.35	15.345
Bukarest	2.10	2.10
Varsó	56.5	60.5
Bécs	0.007310	0.007310
Szofia	3.75	3.75
Belgrád	9.125	9.125
Amszterdam	207.70	207.725
Brüsszel	19.-	18.675

Felelős szerkesztő: Salusinszky Imre
Kiadótulajdonos: Az Est lapkiadó r.-t.
Felelős kiadó: Sebestyén Arnold igazgató